Budget 2025

Plan 2026–2029 för kommunkoncernen
En budget för kunskap och välmående

Varbergsalliansen och Varbergspartiet

Antagen av Kommunfullmäktige 2024-11-12

25

VARBERGS KOMMUN

Innehållsförteckning

Förslag till beslut ... **3**

Varbergsalliansens och Varbergspartiets kommentarer till Budget 2025 och Plan 2026–2029 ... **4**

En budget för kunskap och välmående ... 4

God ekonomisk hushållning i Varbergs kommun ... **8**

Budgetprocessen ... 8

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning ... 8

Vad innebär god ekonomisk hushållning för Varbergs kommun? ... 9

Finansiella mål 2025-2029 ... 10

Verksamhetens mål och inriktning ... 11

Nämndernas och bolagens förutsättningar ... 12

Nuläges- och omvärldsanalys ... 12

Uppföljningsprocessen ... 12

Planeringsförutsättningar för budget 2025 och plan 2026-2029 ... **13**

Den samhällsekonomiska utvecklingen ... 13

Befolkningsprognos ... 13

Pensionskostnader ... 15

Höstens budgetproposition ... 15

Skatter och generella statsbidrag ... 16

Kommunal utjämning ... 17

Driftsbudget, prioriteringar och uppdrag ... **19**

Nämndernas förutsättningar för driftsbudget 2025-2029 ... 19

Nämndernas driftsbudget 2025-2029 ... 22

Förändring av nämndernas ramar 2024-2025 ... 23

Politiska prioriteringar och uppdrag ... 24

Finansiell analys ... **31**

Finansiella mål ... 32

Ekonomisk ställning ... 33

Ekonomiska risker och möjligheter ... 38

Resultaträkning ... 40

Balansräkning ... 41

Kassaflödesanalys ... 43

Investeringar ... **45**

Sammanfattande beskrivning ... 45

Kommentarer till investeringsplan ... 48

Exploateringar ... **65**

Sammanfattande beskrivning ... 65

Intäkter vid exploatering ... 65

Exploateringsbudget 2025-2029 ... 65

Bolagskoncernen ... **73**

Varbergs Stadshus AB ... 73

Varbergs Bostads AB ... 74

Varberg Energi AB ... 75

Arena Varberg AB ... 76

Varbergs Fastighets AB ... 77

Hallands Hamnar Varberg AB ... 78

Varberg Vatten AB ... 79

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

1. fastställa skattesatsen för år 2025 till 20,33 kronor.

2. fastställa finansiella mål för kommunkoncernen:

    1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr per år för perioden 2021-2029.

    2. Soliditeten för kommunkoncernen[1] ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.

3. fastställa finansiella mål för kommunen:

    1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2021-2029.

    2. Årets strukturella resultat[2] ska för varje enskilt år uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

    3. Nettoinvesteringarna ska som ett genomsnitt uppgå till som högst 600 mnkr per år för perioden 2025–2029, med en soliditet[3] för kommunen på minst 50 procent vid planperiodens slut.

4. i övrigt godkänna budget 2025 och plan 2026–2029.

5. bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om användning av Kommunstyrelsens ofördelade medel.

6. kommunkoncernens totala låneram för 2025 får vara högst 9 200 mnkr, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB.

7. omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2025:

    1. Kommunstyrelsen under år 2025 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder under år 2025, med totalt 1 200 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.

    2. Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2025. Delegat medges teckna dessa lån.

---

[1] Soliditeten för kommunkoncernen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse och skuld avseende finansiell leasing.
[2] Det strukturella resultatet anger kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas.
[3] Soliditeten för kommunen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse, skuld avseende finansiell leasing samt skulder avseende kommunala bolag.

Varbergsalliansens och Varbergspartiets kommentarer till Budget 2025 och Plan 2026–2029

En budget för kunskap och välmående

Det är med glädje som vi i Varbergsalliansen och Varbergspartiet presenterar budgeten för 2025 och plan 2026 - 2029. Det är en budget som bygger på vår vision Västkustens kreativa mittpunkt. Genom nytänkande, kunskap, framåtanda och mod ska vi förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar. Vi ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov socialt, ekonomiskt och ekologiskt och vi ska ha ett öppet klimat och ett inkluderande förhållningssätt som kännetecknas av mångfald, inflytande och omtanke.

Vi lever i en tid av snabba förändringar och stora utmaningar. Lågkonjunktur, mycket hög inflation och höjda räntor har krävt sina anpassningar.

När pandemin härjade som värst visade vi prov på att vi är flexibla och kan ställa om, tänka nytt och använda ny teknik. Vi behöver fortsatt vara öppna för att hitta nya sätt att arbeta på.

Sedan förra årets budget har befolkningsutvecklingen i Sverige och i Varberg varit den faktor som föranlett störst krav på förändringar och anpassningar. Kopplat till ett historiskt lågt barnafödande och en invandring på mycket låg nivå så har befolkningsprognosen reviderats ned kraftigt i Sverige och i Varberg.

Den senaste befolkningsprognosen för Varberg visar på en minskning av befolkningen med ca 2 000 personer fram till 2029 jämfört med föregående års befolkningsprognos.

Den stora minskningen av nya kommuninvånare slår hårdast mot förskole- och grundskolenämnden som tappar hela 28,6 miljoner kronor jämfört med plan 2025 förra året på grund av färre antal barn, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tappar 3,1 miljoner och socialnämnden går i motsatt riktning och får en höjd demografisk tilldelning på 9,8 miljoner på grund av fler äldre.

Varberg är en attraktiv kommun att flytta till och vi är en fortsatt växande kommun, dock i en lägre takt än vi trodde för ett år sedan.

Vi vill fortsatt vara en attraktiv, hållbar och trygg plats att leva, arbeta och växa på.

Under många år har vi vuxit – vissa år i hög takt. Detta har inneburit stora investeringar för nyproduktion men även utbyte av gamla lokaler som inte längre lever upp till den standard vi vill se. När befolkningsprognosen nu visar att vi inte kommer att växa i samma höga tempo så drar vi ned på investeringstakten och har

begränsat investeringsutrymmet inom primärkommunen till 3 miljarder kronor för den kommande planeringsperioden – alltså 600 miljoner per år.

Investeringarna är främst inom områdena förskola, skola och omsorg men också inom infrastruktur och underhåll av våra redan befintliga fastigheter.

Förskole- och grundskolenämnden får förvisso klart färre barn än man tidigare räknat med men då omställningen skett under en så kort period vill vi stötta nämnden för att kunna genomföra en mjukare övergång.

Vi tillför Förskole- och grundskolenämnden 15 mnkr för att kvalitetssäkra verksamheten med fokus på utbildning i grundskolan.

Från och med årets budget har vi beslutat att införa en ny internhyresmodell. Kort beskrivet så erhåller ”demografiberoende nämnder” (Förskole- och grundskolenämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Socialnämnden) kompensation för nya lokaler som ersätter gamla lokaler och nämnden behöver enbart finansiera tillkommande nya platser. Detta innebär i årets budget att Förskole- och grundskolenämnden tillskjuts 7,5 mnkr i ram för ett halvår och för helår 2026 innebär det en sammanlagd ökning av ramen på 15 mnkr.

Kommunstyrelsen äger och är ansvarig för samtliga fastigheter i kommunens ägo. Från och med 2025 kommer självkostnadsprincipen att tillämpas. Det innebär att internhyran för varje fastighet ska täcka dess kostnader. Den allmänna kostnadsökningen i samhället och nya avtal gör att kostnaderna framöver inte ser ut att täckas med den normala uppräkningen av hyror.

För att nämnderna inte ska drabbas av ökade driftskostnader för sina lokaler har vi skjutit till 12 mnkr för att kompensera nämnderna.

Servicenämnden har under de två senaste åren tagit fram underhållsplaner för merparten av kommunens fastigheter och underhållsplaner för resterande fastigheter kommer att tas fram i närtid.

I samband med inventeringen framgår det att flera av kommunens fastigheter är i behov av mer underhåll än vad vi tidigare räknat med. Redovisningsmässigt är det lite komplicerat att avgöra vad som ska bokas som underhåll respektive reinvestering. Från och med 2025 års budget tillförs 10 miljoner kronor per år för att öka underhållet och reinvesteringarna ökas med 14 miljoner – till 84 miljoner kronor per år.

Veddige simhall anser vi snarast behöver komma till en lösning efter en alltför långdragen hantering och ingår i investeringsplanen.

Banmästarstugan står för närvarande tom i avvaktan på beslut om detaljplaner och utveckling av spårområdet som kommer att avetableras när västkustbanan under 2025 får sin nya dragning. Inom Varbergsalliansen och Varbergspartiet är vi överens om att stugan ska bevaras. I årets budget avsätter vi 0,3 mnkr för att stugan ska stödjas i avvaktan på beslut.

I vårt grunduppdrag satsar vi på tryggheten genom att förebygga brott, bygga trygga miljöer, skapa fler mötesplatser och stödja civilsamhället. Att förhindra utanförskap är en nyckelprioritering för oss.

I förra årets budget satsade vi pengar på ”uppsökande teamet” och ”Fontänhus”. Dessa satsningar är nu uppstartade.

I årets budget finns uppstart av en fritidsbank som vi anser är en viktig satsning både ur ett folkhälsoperspektiv, socioekonomiskt perspektiv och miljömässigt perspektiv. Vi tillskjuter 1,5 mnkr 2025 för att på helårsbasis växla upp till 3,0 mnkr per år.

Vi kommer även att utveckla en modell för att förmedla jobb till ungdomar i åldern 15 - 18 år under skollov, vilket ger dem möjlighet att tjäna egna pengar. Det kan minska risken att hamna i utanförskap och bidra till en bra inkludering i samhället. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ta fram denna modell.

Undernäring är vanligt bland äldre idag och ökar risken för sjukdomar och försämrat välmående. I denna fråga har personal på särskilda boenden samt inom hemtjänsten en viktig roll. Socialnämnden tillförs 1,5 mnkr för en utbildningssatsning för att höja kunskapen om näringslära (nutrition).

Ofrivillig ensamhet bland äldre är ett växande samhällsproblem, genom ett utredningsuppdrag ska kommunens förebyggande arbete utvärderas och förslag till förbättring tas fram.

Vi satsar på klimatet genom att minska vårt klimatavtryck, öka vår klimatanpassning och främja en cirkulär ekonomi. Den fossilfria kärnkraften är viktig och krävs för att vi ska klara klimatomställningen. Vattenfall undersöker möjligheterna för nya reaktorer på Ringhals. För att kunna svara upp på diverse frågeställningar avsatte vi förra året 0,5 miljoner kronor i budgeten. Dessa pengar finns fortsatt kvar i vår budget.

För oss är landsbygdsfrågorna viktiga och vi tillförde redan förra året resurser som möjliggör för fler att bygga på landsbygden genom att till exempel planera för fler kommunala villatomter. Under planperioden planerar vi för flera cykelbanor på landsbygden som säkerställer arbetspendling och säkra skolvägar.

Inom Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens område ser vi att antalet elever inom anpassad gymnasieskola ökar. Vi tillskjuter därför 1,3 mnkr under 2025. Satsningen ligger sedan kvar till 2028.

Genom målområdet ”Ett samhälle för alla” har kommunfullmäktige extra fokus på demokratifrågor under målperioden. Demokratin utmanas runt om i världen samtidigt som ungas tilltro till demokratin sjunker. Demokratins fortlevnad är också beroende av att unga engagerar sig politiskt. Vi ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utreda och presentera ett förslag för återkommande informationsinsatser och debatter för alla förstagångsväljare i Varbergs kommun.

Skolmaten är viktig för att eleverna ska orka prestera hela skoldagen. Förskole- och grundskolenämnden liksom Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tillförs sammanlagt 2,0 mnkr för att barn och elever ska ges ökad valfrihet när det gäller skolmaten. I möjligaste mån ska det serveras minst ett animaliskt och ett vegetariskt alternativ varje dag.

I Varberg pågår många tunga infrastrukturprojekt – såsom tunnelbygget, hamnflytten, ny tågstation med omgivande stationsområde i Väröbacka, byggande av cykelbanor med mera. Dessa satsningar är väldigt viktiga för våra kommuninvånare och ger förutsättningar för ett blomstrande näringsliv.

Vi måste samverka med andra aktörer som regionen, staten, EU, civilsamhället, akademin, föreningslivet och förstås det så viktiga näringslivet. Det finns många exempel på gott samarbete som vi vill fortsätta att utveckla.

För oss är det viktigt att ”kunna leva på sin lön” dvs. att kommunen inte förbrukar mer pengar än som kommer in. Att leva över sina ramar innebär en övervältring av kostnader på kommande generationer. Det vill vi inte bidra till.

Genom denna budget lever vi upp till våra finansiella mål över planperioden utan att behöva höja skatten.

En oförändrad skattesats- 20:33 – är viktigt för oss. Vi vill inte belasta våra kommuninvånare mer än vad som behövs för att leverera god samhällsservice. En höjd skatt slår alltid hårdast mot de med minst marginaler.

Vår personal är vår viktigaste resurs. Vi är och ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Vi är övertygade om att vår budget är en bra grund för att fortsätta utveckla Varberg. Vi har en fantastisk potential med våra medarbetare, medborgare och näringsliv som har så mycket kunskap, erfarenhet, engagemang och idéer. Vi vill fortsätta arbeta för att göra vår kommun till en plats att vara stolta över, där alla kan trivas, växa och utvecklas. Låt oss göra detta tillsammans!

Ann-Charlotte Stenkil (M)
Andreas Havasi (SD
Tobias Carlsson (L)
Morgan Börjesson (KD)
Mikael Bonde (VP)

God ekonomisk hushållning i Varbergs kommun

Budgetprocessen

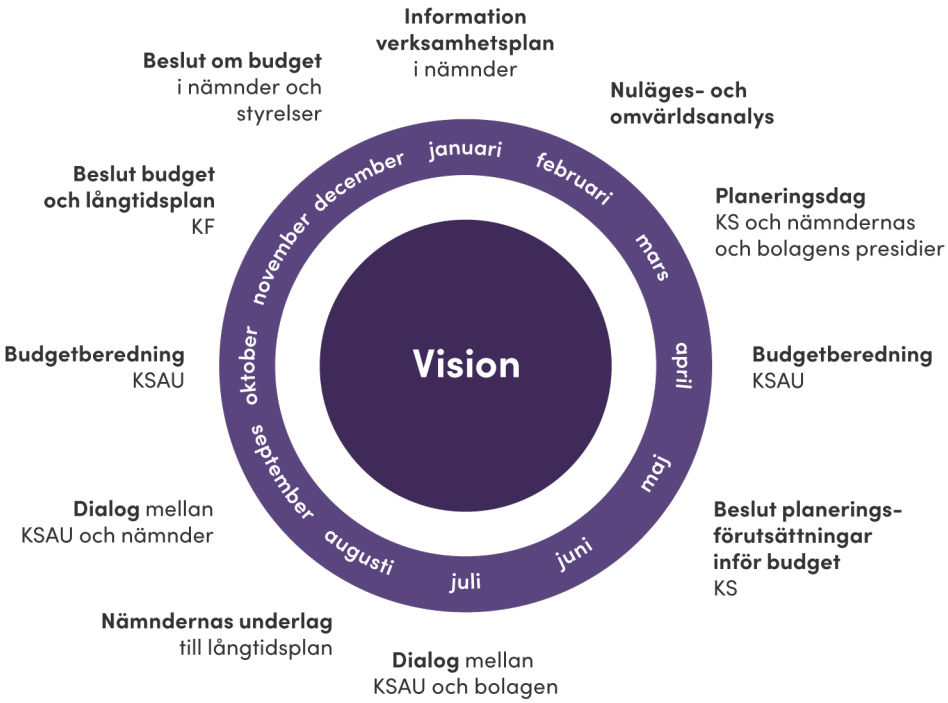

Årshjulet illustrerar kommunens samlade budgetprocess. Genom att arbeta i enlighet med processen gynnas ett långsiktigt förhållningssätt och möjligheterna till en god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål uppnås.

Om planeringsförutsättningarna anger förutsättningarna för första året i planperioden så har höstens budgetarbete ett mer långsiktigt perspektiv och fokuserar på den därefter kommande fyraårsperioden. Arbetet resulterar i en budget för kommunkoncernen som beslutas av fullmäktige i november.

Arbetet med budgetprocessen beskrivs steg för steg på varberg.se/budget där vi även löpande publicerar underlag som har med budgeten att göra, exempelvis årets planeringsförutsättningar och nämndernas *Underlag till Budget 2025 och plan 2026-2029*.

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen (2017:725, 11 kap.1 §) ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Kommunallagen beskriver vidare att kommunen i sin budget ska ange de verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk

hushållning. Definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning regleras inte i detalj utan varje kommun och region ska upprätta egna långsiktiga riktlinjer och definiera detta med utgångspunkt från de förutsättningar för ekonomi och verksamhet som kommunen har.

Vad innebär god ekonomisk hushållning för Varbergs kommun?

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion.

God ekonomisk hushållning handlar om att hitta en balans mellan nu och sen; en bra verksamhet idag och goda förutsättningar för imorgon. Generationsperspektivet innebär att nuvarande generationer inte ska behöva betala det som kommande generationer förbrukar och tvärt om.

Kommunens redovisning används som ett verktyg för att allokera kostnader till rätt period. Kapitalkostnader för investeringar som görs idag fördelas i redovisningen ut genom avskrivning och ränta, så att kostnaderna hamnar under hela den period som investeringen används.

Det är skillnad på vilket budgeterat resultat som krävs i en kommun med hög befolkningstillväxt och en kommun som står stilla eller minskar i befolkning. Det är också skillnad på behovet av resultat i en kommun med stort eget kapital och en kommun med ett svagt eget kapital. För att säkerställa god ekonomisk hushållning krävs en politisk bedömning i varje budget för att fastställa målnivåer baserade på historiska resultat och framtida ekonomiska prognoser.

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

I riktlinjen för god ekonomisk hushållning beskrivs hur kommunen definierar begreppet, både gällande verksamhetsmål och finansiella mål. Vidare beskrivs också syfte, innebörd och regler för resultatreserven (RER) som gäller från 2024 samt regler för användning av resultatutjämningsreserven (RUR), som avvecklas fram till år 2033. Riktlinjen beskriver också regler för hantering av nämndernas över- och underskott.

I riktlinjen beskrivs de långsiktiga finansiella inriktningsmål som Varbergs kommun strävar mot och i budgeten anges nivån på den finansiella mål som gäller för aktuell budgetperiod. De målen som finns i budgeten ska verka för att våra långsiktiga finansiella mål uppnås.

Varbergs kommun har följande långsiktiga finansiella inriktningsmål:

- Stark ekonomisk ställning
- Löpande verksamhet ska finansieras av löpande intäkter

Stark ekonomisk ställning

Det egna kapitalet i Varbergs kommun kan beskrivas som en summering av tidigare års ekonomiska utfall, och är den förmögenhet som nuvarande generation förvaltar åt kommande generationer. En betryggande storlek på det egna kapitalet utgör ett skydd och beredskap för att kunna möta kommande perioder av försämringar i ekonomin. I och med att prisnivån i samhället ändras över tid (inflation) kommer

också värdet av det egna kapitalet att urholkas om summan av det egna kapitalet är oförändrad. För att få ett relevant referensvärde av storleken på det egna kapitalet måste det sättas i förhållande till ett värde som också varierar över tid. Skatter och bidrag är kommunens i särklass största inkomstkälla (85%) och dessa intäkter ökar över tid i takt med både tillväxt i ekonomin (inflation) och kommunens befolkningstillväxt. Genom att mäta det egna kapitalets storlek i förhållande till skatter och bidrag erhålls ett nyckeltal som värdesäkras i takt med den samhällsekonomiska utvecklingen, och kan jämföras över tid, mellan olika generationer. Ett långsiktigt finansiellt mål för Varberg är därför att det *egna kapitalet i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag ska vara minst 90%* för att anse att kommunen har en stark ekonomisk ställning.

Löpande verksamhet ska finansieras av löpande intäkter

Det andra långsiktiga inriktningsmålet är att vårt *strukturella resultat ska vara positivt, mätt över en rullande tidsperiod om 9 år*. Det strukturella resultatet är kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas. Att använda en tidsperiod om 9 år innebär att det strukturella resultatet utvärderas för fyra historiska år (utfall), budgetåret samt fyra planeringsår fram i tiden. Varbergs kommun budgeterar med intäkter från markförsäljning/exploatering och även om dessa intäkter är svårbudgeterade så är det en förutsättning att ha med dessa för att kunna få en rimlig uppskattning av den verkliga resultat- och soliditetsutvecklingen i kommunen. Syftet med att ha ett mål med ett positivt strukturellt resultat över tid är att grundläggande kommunal verksamhet, såsom skola, omsorg och offentlig miljö inte ska vara beroende av att finansieras med tillfälliga, extraordinära intäkter.

Finansiella mål 2025-2029

Varbergs kommuns finansiella mål för denna budgetperiod verkar för de långsiktiga finansiella målen som beskrivs i tidigare stycke och för att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål för kommunkoncernen:

1. **Årets resultat** för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr för perioden 2021-2029.

2. **Soliditeten**[4] för kommunkoncernen ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.

Finansiella mål för kommunen:

1. **Årets resultat** för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2021-2029.

[4] Soliditeten för kommunkoncernen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse och skuld avseende finansiell leasing. Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital.

2. **Årets strukturella resultat**[5] ska för varje enskilt år uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

3. **Nettoinvesteringarna** ska som ett genomsnitt uppgå till som högst 600 mnkr per år för perioden 2025–2029, med en soliditet[6] för kommunen på minst 50 procent vid planperiodens slut.

Verksamhetens mål och inriktning

Vid varje ny mandatperiod beslutar Kommunfullmäktige om strategiska målområden och prioriterade mål som anger den politiska viljeinriktningen för de kommande fyra åren. Utgångspunkten är visionen om Varberg som västkustens kreativa mittpunkt. På varberg.se/kommun-och-politik finns en beskrivning av Kommunfullmäktiges mål och inriktning för perioden 2024-2027 och vilka prioriterade mål som har beslutats inom varje målområde.

Varbergs kommuns fyra strategiska målområden

Ett samhälle för alla

En grön och klimatmedveten kommun

Livskraftigt näringsliv

En effektiv, hållbar och nytänkande organisation

[5] Det strukturella resultatet anger kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas. För 2025 är målet för det strukturella resultatet 47 mnkr.

[6] Soliditeten för kommunen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelse, skuld avseende finansiell leasing samt skulder avseende kommunala bolag. Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital.

Nämndernas och bolagens förutsättningar

I Varbergs kommun finns politiskt styrda nämnder samt hel- och delägda bolag som har ansvar för olika verksamhetsområden. Till varje nämnd och bolag finns en förvaltning eller organisation vars arbete bedrivs av tjänstepersoner. Tillsammans ansvarar nämnder och bolag för den samhällsservice som kommunen tillhandahåller sina invånare, företagare och besökare. På varberg.se/budget finns samtliga nämnders underlag till *Budget 2025 och plan 2026-2029* som lämnades in i augusti 2024. Där ges en sammanfattande bild per nämnd och bolag av ansvarsområden, uppdrag, mål och ekonomiska förutsättningar utifrån planeringsförutsättningarna. Efter november månads beslut i Kommunfullmäktige om *Budget 2025 och plan 2026-2029* tar nämnderna och bolagen fram en internbudget som beslutas senast den 31 december. Även dessa underlag publiceras på varberg.se/budget.

Nuläges- och omvärldsanalys

Webbsidan Analys Varberg (varberg.se/analys) är ett viktigt verktyg som hjälper oss skapa samsyn om nuläget i kommunen och bidra till ökad kunskap kring de förutsättningar, möjligheter och utmaningar som Varbergs kommun står inför.

Analysen riktar sig till personer som fattar viktiga beslut om Varbergs kommuns framtid, exempelvis förtroendevalda och chefer. Den kan även vara av intresse för ledare och beslutsfattare inom det lokala näringslivet.

En ny analys lanseras årligen i februari inför det stundande budgetarbetet. Webbplatsen fylls även löpande på med aktuella analyser från kommunens sakkunniga inom områden som befolkningsutveckling, ekonomi, kompetensförsörjning och kvalitet.

Uppföljningsprocessen

Varje förvaltning och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Detta sammanfattas i olika uppföljningsrapporter tre gånger per år som du hittar på kommunens hemsida (varberg.se/kommun-och-politik/kommunfakta/ekonomi-och-budget). Den första rapporteringen sker efter april månad i en tertialrapport där perioden januari-april sammanfattas. Delårsrapporten är nästa rapporteringstillfälle som visar resultatet för januari-augusti.

I årsredovisningen sammanfattas sedan hela året och detta är Kommunstyrelsens rapport till Kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi. Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen, och naturligtvis till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartner. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts. De obligatoriska inslagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning kompletteras med verksamhetsberättelser från nämnder och bolag.

Planeringsförutsättningar för budget 2025 och plan 2026-2029

Sveriges kommuner och regioner (SKR) lämnar under året prognoser kring den samhällsekonomiska utvecklingen och tar fram budgetförutsättningar som Varbergs kommun använder i sitt planerings- och uppföljningsarbete.

I planeringsförutsättningarna som beslutades i april för årets budgetarbete användes prognosen som SKR lämnade i februari 2024 genom cirkulär 24:16, ”Aktuell ekonomi – Planeringsförutsättningar för åren 2024-2027”. Under hösten kommer sedan en uppdaterad prognos från SKR tillsammans med en ny skatteunderlagsprognos. Den senaste prognosen lämnades i augusti 2024 genom cirkulär 24:38 och MakroNytt 2/2024 och det är dessa planeringsförutsättningar som ligger till grund för höstens budgetarbete för 2025 och planen för 2026-2029. Kommunens budgetarbete påverkas också i hög grad av den statliga styrningen. I regeringens vår- och höstpropositioner framgår hur statliga beslut kommer att påverka kommunerna och därmed Varbergs kommuns budgetarbete. Höstens budgetproposition som presenterades den 19 september 2024 innebär inga större förändringar för budgeten för nästa år, men det finns ändringar i de riktade statsbidragen som kan påverka våra nämnder kommande år.

Den samhällsekonomiska utvecklingen

SKR skriver i sin prognos från augusti 2024 att Sverige nu går in i en konjunkturåterhämtning. Inflationen är på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader i form av räntesänkningar har påbörjats och ytterligare räntesänkningar förväntas framöver, både i Sverige och internationellt. Allt detta ger en skjuts framåt för svensk konjunktur, som först drivs av hushållens konsumtion men så småningom även genom en ökad export då efterfrågan i omvärlden ökar. En allt starkare konjunktur kommer så småningom även stärka arbetsmarknaden, med en ökad sysselsättning och en minskad arbetslöshet som följd.

Sammantaget har sysselsättningsgraden fortsatt att stärkas något under första halvåret 2024, trots en mycket svag BNP-tillväxt. Detta är ett trendbrott efter två år av sjunkande sysselsättningsgrad. Det förväntas dock inte någon snabb fortsatt förstärkning av sysselsättningen utan nulägets förhöjda arbetslöshet väntas bestå en tid. Bedömningen är att arbetslösheten väntas bli 8,2% för 2024 och 2025 och minska tydligt först 2026.

I Riksbankens penningpolitiska rapport från augusti 2024 beskrivs att inflationen har fortsatt att sjunka och att förutsättningarna för en inflation i linje med målet på 2% även framöver är goda. Styrräntan sänktes med 0,25 procentenheter till 3,5% i augusti och om inflationsutsikterna står sig så kan styrräntan sänkas ytterligare två eller tre gånger till under 2024. Riksbanken beskriver dock att det finns risker i omvärlden, bland annat det geopolitiska läget, konjunkturutveckling i Sverige och omvärlden och kronans växelkurs, som kan leda till en annan inflationsutveckling och därmed en annan utformning av penningpolitiken framöver.

Befolkningsprognos

I SCB:s befolkningsframskrivning från april 2024 visas en långsammare framtida befolkningsökning jämfört med tidigare prognoser, främst på grund av ett historiskt lågt barnafödande och antagande om lägre invandring. Beräkningar av den

förändrade demografins effekter på arbetsmarknaden visar att åldersgruppen i arbetsför ålder (20-66 år) kommer att öka med 130 000 personer fram till år 2033 vilket är en minskning jämfört med tidigare prognoser med 40 000 personer. Ett lägre utbud på arbetsmarknaden tydliggör behovet av en bättre matchning för att fullt ut använda de resurser som finns men även ett ökat fokus på produktivitetshöjande insatser för att kompensera för det lägre arbetskraftsutbudet.

SCB sammanfattar att 2023 var året med det lägsta antalet födda barn per kvinna som någonsin uppmätts i Sverige (under 1,5 barn per kvinna), den lägsta befolkningsökningen sedan 2001 och att befolkningen ökade i 95 kommuner men minskade i 193.

Den senast framtagna prognosen för Varberg, som avser perioden 2024-2039, visar på en fortsatt ökande befolkning, men liksom för riket en kraftig inbromsning i ökningstakten jämfört med tidigare prognos. Prognosen för helår 2024 är 68 860 invånare i Varberg, och än så länge så ser Varberg ut att överträffa denna prognos; den 1 september 2024 var invånarantalet i Varberg 68 912 enligt Skatteverket och per den 1 oktober 2024 hade invånarantalet ökat till 68 969. För beräkning av skatter och bidrag inför 2025 så räknar vi med en prognos på 69 000 invånare i Varberg per den 1 november 2024. Prognosen för 2025 är 69 322 och under planperioden beräknas Varberg växa med 3 400 personer till drygt 72 000 2029. Prognosen är att Varberg når 80 000 invånare år 2036.

Befolkningsprognos per den 31/12	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Befolkningsantal	68 860	69 322	69 838	70 536	71 332	72 259
Beräknad ökning/år	535	462	516	697	797	927

Källa: Kommunens befolkningsprognos 2024

Befolkningsprognos 2023–2039

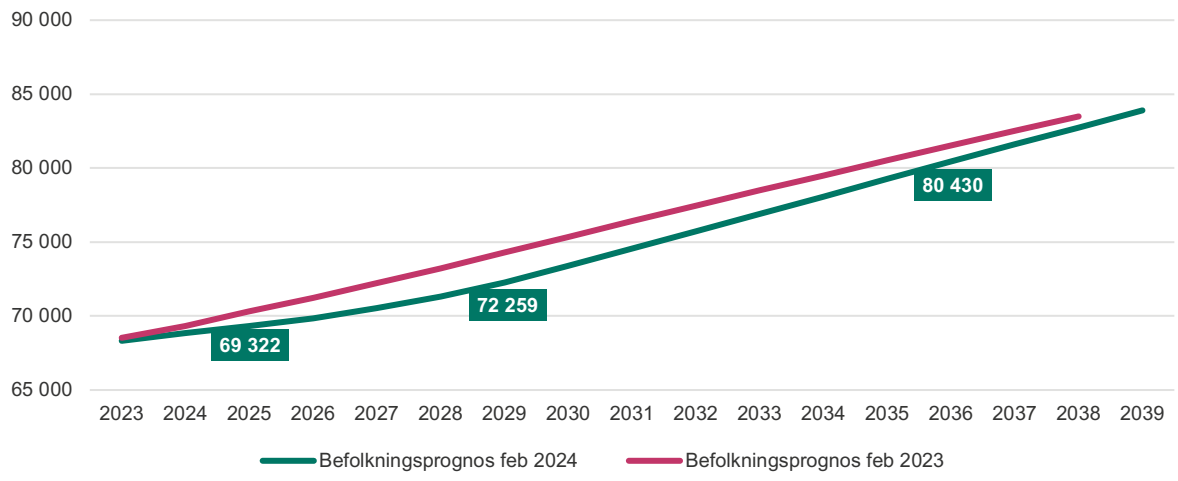

För beräkning av skatter och bidrag används befolkningsprognosen per den 1/11 året innan budgetår, och inför Budget 2025 och plan 2026-2029 är det dessa prognoser som har använts:

Befolkningsprognos per den 1/11, för beräkning av skatter	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Befolkningsantal	69 000*	69 245	69 752	70 419	71 199	72 104

**Befolkningsprognosen för 2024 överträffades redan den 1/9, så prognosen för den 1/11 är 69 000.*

Pensionskostnader

Den stigande inflationen de senaste åren har påverkat kommunsektorns pensionskostnader då pensionerna värdesäkras mot prisbasbeloppet. Enligt SKR:s prognoser kommer de höga pensionskostnaderna som varit under 2023 och 2024 att minska under 2025 och 2026, under förutsättning att inflationstakten dämpas i enlighet med prognoserna.

Detta stämmer även för Varbergs kommun där vi har stora kostnader för förändrad pensionsskuld under 2023 och 2024 men betydligt lägre kostnader från 2025 och framåt, i enlighet med nu gällande prognoser för inflationen och prisbasbeloppet.

Höstens budgetproposition

Den 19 september presenterade regeringen budgetpropositionen för 2025 (2024/25:1). I denna fanns inga tillskott till de generella statsbidragen för kommuner eller regioner för 2025. Huvuddelen av budgetpropositionens förslag till nya eller ändrade statsbidrag till kommuner som avser specifika verksamhetsområden saknar också information om vilken summa som kan bli aktuell för en enskild kommun och förutsätter ytterligare information från regeringen.

Inom regeringens utgiftsområde 25, Allmänna bidrag till kommuner, ingår regleringar som gjorts enligt den kommunala finansieringsprincipen. Det betyder att de regleringar som görs inom detta utgiftsområde också ska finansieras av de generella statsbidragen till kommuner och regioner. I budgetpropositionen för 2025 finns bland annat information om att satsningen på *”Utökad undervisningstid”* återigen flyttas fram. I budgetpropositionen för 2024 flyttades satsningen till 2026 och nu tas denna bort, det vill säga inga medel finns kvar i budgeten. Det finns dock ingen information om satsningen ska avslutas. *”Stärkt rätt till assistans*” är ett förslag som innebär ett minskat åtagande för kommunerna inom den personliga assistansen, och det minskade anslaget ligger kvar även 2027 vilket påverkar Socialnämndens ram. *”Stärkta skolbibliotek”* fanns med i budgetpropositionen för 2024 och har nu fördelats ut till Förskole- och grundskolenämnden för 2025 och 2026. Syftet med denna satsning är att främja elevers läsintresse och läsförmåga och på så vis ge förutsättningar för att öka läsförståelsen. *”Planering och dimensionering av gymnasieskolan”* fanns med i budgetpropositionen för 2022 och fördelas nu ut till Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för 2025 och 2026. Lagändringen syftar till att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

När det gäller riktade statsbidrag så utökades statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling (tidigare ”Likvärdighetsbidraget”, framöver

”Kunskapsbidraget”) med 850 miljoner kronor 2024 till totalt 7,5 miljarder kronor. Under 2025 förstärks detta bidrag med ytterligare 700 miljoner kronor till totalt 8,2 miljarder. Medlen i detta statsbidrag kan bland annat användas till tidiga stödinsatser, till exempel anställning av fler speciallärare. Varbergs del av Kunskapsbidraget är cirka 36 mnkr 2024, och ökningen beräknas ge ytterligare cirka 3,4 miljoner för 2025. Regeringen föreslår även en förstärkning av statsbidraget för *”Höjd kvalitet i förskolan”* till 3 miljarder för 2025. Under 2024 var det sammanlagda bidraget 2,9 miljarder och delar av bidraget skulle egentligen avslutats 2025, men nu förstärks det i stället med cirka 100 miljoner. Bidraget syftar till att minska barngruppens storlek och rekrytera personal. Detta bidrag ger Varberg idag cirka 15 mnkr 2024 och det blir ungefär på samma nivå 2025.

Det riktade statsbidraget *”Äldreomsorgslyftet”* hade 1,7 miljarder avsatt 2024 och i förra årets budget aviserade regeringen att detta riktade statsbidrag ska fortsätta under 2025 och 2026. Statsbidraget ska möjliggöra stärkt kompetens inom den kommunalt finansierade vården och omsorgen om äldre då både befintlig och ny personal kan få möjlighet att utbilda sig på arbetstid. I budgetpropositionen för 2025 går det inte att utläsa om denna satsning kommer att fortsätta framöver eller inte.

De riktade statsbidragen ligger utanför den ordinarie budgetramen och varje nämnd ansvarar själva för att hålla sig uppdaterade kring vilka som finns samt att ansöka om dessa.

Skatter och generella statsbidrag

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör nära 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Skattesatsen för Varbergs kommuninvånare ligger sedan 2012 på 20,33 procent, för beskattning av löneinkomster, pensioner och sociala ersättningar.

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna ska bli, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Varbergs kommun använder sig av prognoser från Sveriges kommuner och regioner, SKR samt kommunens befolkningsprognos.

Löneökningar och förändring av sysselsättningen är sådant som påverkar det kommunala skatteunderlaget. SKR beskriver i de budgetförutsättningar som presenterats för åren 2024-2027 i augusti (cirkulär 24:38) att prognosen för skatteunderlaget visar en högre ackumulerad utveckling jämfört med tidigare vilket hänger ihop med ny information kring arbetsmarknad och lönesummor under första halvåret 2024.

Realt förväntas skatteunderlaget växa med i snitt 1,9 procent per år 2024-2027 vilket är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt. Det är fortfarande en real minskning av skatteunderlaget under 2024 men en kraftig inhämtning under 2025 höjer snittet för perioden som helhet.

Tabell 3. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2
Regelförändringar*	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	4,8	3,7	4,7	4,4	4,2
Prisutveckling	6,5	4,4	-0,2	2,1	3,1
Realt skatteunderlag	-1,6	-0,7	4,9	2,3	1,1

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Källa: Skatteverket och SKR.

Regeringens bedömning av skatteunderlagsprognosen är något starkare än SKR:s bedömning från augusti (cirkulär 24:38), främst på grund av att regeringen antar högre löneökningar och högre prognoser på ersättningar för socialförsäkringssystemen (exempelvis pensioner, föräldraersättning, A-kassa). Sammantaget visar regeringens prognos på en ackumulerad skattunderlagsökning med 24,8% fram till 2027 och SKR:s bedömning ligger på 23,3%.

Tabell 2. Aktuella skatteunderlagsprognoser från regeringen och SKR

Procentuell förändring

Prognos	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, augusti	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2
Regeringen	5,0	3,1	4,5	5,0	5,1
SKR, augusti ack	4,9	8,6	13,7	18,4	23,3
Regeringen ack	5,0	8,3	13,1	18,8	24,8

Källor: Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner.

Kommunal utjämning

Vid sidan av skatteintäkterna är det kommunala utjämningssystemet, där den kommunala fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla för Varbergs kommun. Det kommunala utjämningssystemet består av statliga bidrag för att utjämna skilda förutsättningar mellan landets olika kommuner. Vissa av delar av utjämningssystemet innebär att Varbergs kommun får ta emot bidrag, medan andra delar medför avgifter. Nedan beskrivs systemets olika delar lite närmare.

- **Inkomstutjämningen** kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i medborgarnas genomsnittsinkomst. I detta system är det staten som skjuter till medel så att varje kommun är garanterad en inkomstnivå som motsvarar 115 procent av medelskattekraften i Sverige. Varberg är en mottagare i systemet och för 2025 får vi nära 700 miljoner kronor i inkomstutjämning.

- **Kostnadsutjämningen** ska balansera strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner, till exempel skillnader i andelen barn och äldre bland invånarna. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader som beror på servicenivå, kommunala avgifter eller politiska prioriteringar. Varberg är en av de få kommuner som betalar en avgift i kostnadsutjämningen, vilket beror på att kommunen sammantaget har lägre standardkostnader än rikssnittet. 2025 är beloppet vi betalar in i systemet cirka 133 miljoner kronor.

- **LSS-utjämningen** ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Här avgörs utjämningen av antalet personer inom kommunen som är brukare av insatser inom LSS. Varberg betalar in cirka 71 miljoner kronor i LSS-utjämningen under 2025 vilket beror på att vi har lägre kostnader för LSS än rikssnittet.

- Den **kommunala fastighetsavgiften** innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Den beräknade fastighetsavgiften för 2025 är 180 miljoner kronor.

- **Regleringsbidrag/regleringsavgift** innebär att den totala nivån för en kommuns samtliga utjämningsbidrag jämförs med statens anslagna medel för kommunal utjämning. Beroende på om de anslagna medlen är högre eller lägre än kommunens netto, genererar det ett bidrag eller en avgift för kommunen. Regleringsbidraget till Varberg uppgår till 162 miljoner kronor för 2025.

Skatteintäkter samt utjämning och generella statsbidrag, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skatteintäkter						
Skatteinkomster	3 655,1	3 855,3	4 032,2	4 218,6	4 410,8	4 623,7
Summa skatteintäkter	**3 655,1**	**3 855,3**	**4 032,2**	**4 218,6**	**4 410,8**	**4 623,7**
Utjämning och generella statsbidrag						
Inkomstutjämning	659,4	692,6	708,0	745,2	793,3	851,4
Kostnadsutjämning	-154,2	-133,4	-116,5	-102,0	-77,6	-67,5
Regleringsbidrag/-avgift	196,0	162,2	142,1	143,0	144,8	145,1
Införandebidrag						
LSS-utjämning	-57,1	-70,9	-71,2	-71,7	-72,4	-73,2
Fastighetsavgift	164,6	180,3	180,3	180,3	180,3	180,3
Summa statsbidrag	**808,8**	**830,7**	**842,7**	**894,8**	**968,4**	**1 036,1**
Summa skatter, utjämning och generella statsbidrag	**4 463,9**	**4 686,0**	**4 874,9**	**5 113,4**	**5 379,2**	**5 659,8**

Driftsbudget, prioriteringar och uppdrag

Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder; budget 2024-2025 och plan för åren 2026-2029. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommungemensamma posterna och längst ned syns hur kommunens totala kostnader finansieras genom budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Till skillnad från kommunens resultaträkning innehåller driftbudgeten interna poster (affärshändelser inom och mellan förvaltningar), både inom nämndernas ramar och inom de kommungemensamma posterna. Förändringen av nämndernas ramar mellan olika år består till stor del av beräknad kompensation för kostnadsökningar eller justering av interna kapitalkostnader (som avskrivningar och ränta). Skillnaderna kan också bero på bokföringstekniska justeringar mellan nämnder. Förskole- och grundskolenämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens samt Socialnämndens ramar justeras även för demografiska förändringar.

Nämndernas förutsättningar för driftsbudget 2025-2029

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna beräknas utifrån den prognos som SKR presenterade i cirkulär 24:38 i augusti och de förändringar som kom med budgetpropositionen i september. Beräkningen baseras på kommunens senast beslutade befolkningsprognos och befolkningens förväntade storlek och sammansättning per den 1 november året före budgetåret. För år 2025 baseras skatteintäkterna på en befolkningsstorlek om 69 000 personer per den 1 november 2024.

Kompensation för prisökningar/inflation

Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKR för att ta hänsyn till förväntade prisökningar i budgeten. Nämndernas nettokostnader vid det senaste bokslutet används som underlag för beräkningen. För planeringsperioden används PKV enligt SKR:s cirkulär 24:38. För 2025 förväntas kostnaderna för övrig förbrukning öka med 2,4 procent vilket nämnderna har kompenserats för.

Kompensation för löneökningar

Även kommande lönerörelser är budgeterade centralt under kommunstyrelsen för att fördelas till nämnderna enligt utfall. För 2025 så har vi budgeterat med en löneökning på 3,5 procent. Kompensation till nämndernas ges för tillsvidareanställd personal, personal med tidsbegränsad anställning enligt skollagen samt semestervikarier inom socialtjänstens verksamhetsområden. Skuldförändringar på pensionsskulden som en konsekvens av hög inflation och justerat prisbasbelopp budgeteras centralt.

Kompensation för demografiska förändringar

Förskole- och grundskolenämndens ram och en övervägande del av Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ram och Socialnämndens ram justeras för demografiska förändringar enligt den senast beslutade befolkningsprognosen. Justeringen baseras dels på genomsnittligt antal barn och elever i förskola,

grundskola och gymnasieskola under budgetåret, dels på genomsnittligt antal äldre under budgetåret.

Kompensation för kapital- och lokalkostnader för nämnder som omfattas av demografikompensation

Förskole- och grundskolenämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt Socialnämnden får kompensation för nya kapital- och lokalkostnader i den demografiska justeringen som görs årligen. När det gäller nybyggnation och renovering av äldre lokaler så får dessa nämnder kompensation för ökade hyreskostnader utöver demografitilldelningen i vissa fall;

1. Om en hel byggnad rivs och ersätts med en ny får förvaltningen ramkompensation för antal befintliga platser kontra nya platser. Kostnaden för de nya platserna ska täckas av demografitilldelningen medan kostnaden för utbyte av befintliga platser ramkompenseras.

2. Om reinvesteringar (planerat underhållsarbete) lyfts in och utförs i samband med fastighetsinvesteringsprojekt (nyinvesteringar) baseras ramkompensation på hur stor del av utgiften som avser reinvestering. Detta gäller även investeringar som görs i kapacitetshöjande syfte, exempelvis utbyte av ventilation. Fastighetsägaren gör denna uppskattning.

3. Hantering enligt punkt 1 föreslås även gälla om enheter döms ut, behöver läggas ned på grund av dåligt skick eller att bygglov på moduler löper ut.

Kompensation för kapital- och lokalkostnader för övriga nämnder

För övriga nämnder avsätts medel för tillkommande drifts-, kapital- och lokalkostnader för de investeringar som beslutas av Fullmäktige. Medlen placeras tillfälligt hos Kommunstyrelsens post för ofördelade medel, för att föras över till berörd nämnd när investeringen är genomförd och objektet tas i bruk. På liknande sätt minskas nämndernas ramar i takt med att kapitalkostnader minskar för äldre investeringar.

Drifts- och kapitalkostnader vid exploatering tillförs nämnderna vid driftsättning.

Internränta

Internräntans nivå är beräknad till 2,5 procent 2025.

Pensionskostnader och personalskulder

Den centralt budgeterade pensionskostnaden för pensionsutbetalningar följer de prognoser som KPA beräknat för Varbergs kommun.

En central regleringspost har avsatts för ökade personalskulder (semester- och övertidsskuld). Dessa medel ska kompensera för den värdeökning som löneökningarna medför på sparade semesterdagar och redan inarbetad övertid.

Årligt krav på omställning

I nämndernas ramar ingår ett årligt krav på omställning om 1 procent för åren 2025-2029.

Omställning och anpassning av verksamheten

Genom Fullmäktiges budgetbeslut hösten 2020 beslutades om koncernövergripande åtgärder för omställning och anpassning av verksamheten. Sammantaget förväntas åtgärderna medföra 89 mnkr i minskade nettokostnader för kommunen under perioden 2021–2025. Av dessa är 51 mnkr är hanterade tidigare år, 31,7 mnkr hanteras i nämndernas budget för 2024-2025 och sedan kvarstår ytterligare 6,4 mnkr att hantera inom området ”Ändamålsenlig organisering” inför 2026. Anpassningsåtgärderna ska och har genomförts inom följande områden:

Effektiva processer och arbetssätt

Åtgärder för att utveckla arbetssätt och arbetsmetoder inom kommunkoncernen genom standardisering och användning av ny teknik. Digital automatisering av processer, exempelvis robotisering, samt kategoristyrd upphandling och begränsning av valbart sortiment vid inköp, är två viktiga åtgärder.

Ändamålsenlig organisering

Ökat samarbete och förändringar i hur arbetet organiseras inom kommunkoncernen medför att resurser kan användas på ett mer effektivt sätt. Åtgärder som ingår är samordning av vaktmästeri mellan kommunens nämnder samt en kommungemensam bemanningsenhet.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Inom kommunkoncernen är det flera nämnder och bolag som på olika sätt bidrar till kommunens roll som samhällsbyggare. Förtydligande av roller, samverkande processer samt standardisering och bättre nyttjande av fastigheter och lokaler skapar utrymme för ekonomiska anpassningar.

Ökade kommunala intäkter

Den huvudsakliga finansieringen av kommunens verksamheter sker genom skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Men även taxor, avgifter och försäljningsintäkter är viktiga inkomstkällor. Under planperioden planeras för åtgärder som möjliggör ökade intäkter från exploateringsverksamheten.

Justering av nämndernas ramar under året

Justering av nämndernas ramar avseende interna intäkter/kostnader som inte påverkar nämndernas handlingsutrymme bemyndigas av ekonomikontoret att verkställa.

Nämndernas driftsbudget 2025-2029

Driftsbudget 2024-2029, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nämndernas ramar						
Kommunfullmäktige	-4,2	-4,5	-4,7	-5,7	-4,9	-5,0
Kommunrevision	-2,1	-2,3	-2,3	-2,4	-2,4	-2,5
Valnämnd	-0,9	-0,1	-1,0	-0,1	-0,1	-1,0
Överförmyndarnämnd	-6,5	-6,9	-7,2	-7,3	-7,5	-7,9
Kommunstyrelsen	-215,7	-239,8	-239,8	-239,9	-240,1	-240,3
Servicenämnden	-33,0	-32,7	-32,5	-32,3	-32,1	-32,0
Byggnadsnämnden	-28,5	-29,5	-28,2	-27,3	-25,3	-24,4
Kultur- och fritidsnämnden	-216,9	-222,2	-223,2	-225,2	-227,4	-229,7
Hamn- och gatunämnden	-174,3	-203,9	-203,9	-203,9	-204,0	-204,1
Förskole- och grundskolenämnden	-1 573,8	-1 617,3	-1 611,1	-1 609,2	-1 616,2	-1 626,4
Socialnämnden	-1 512,1	-1 583,7	-1 622,8	-1 663,0	-1 703,0	-1 743,1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-12,4	-12,6	-12,3	-12,1	-11,8	-11,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-390,2	-407,0	-421,3	-433,5	-436,3	-435,4
Summa nämndernas ramar	**-4 170,6**	**-4 362,4**	**-4 410,4**	**-4 462,0**	**-4 511,3**	**-4 563,2**
Gemensamma kostnader						
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-37,7	-38,0	-40,8	-41,4	-42,0	-75,8
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-54,2	-79,4	-81,8	-84,3	-87,0	-89,6
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-94,9	-90,9	-84,7	-82,8	-82,0	-79,6
Ökning pensions- och semesterlöneskuld	-90,0	-7,6	0,1	-7,6	-9,1	-9,1
Avsättning ökade lönekostnader	-69,4	-68,8	-159,8	-253,8	-350,8	-451,1
Avskrivningar	-275,7	-322,6	-338,5	-370,8	-388,8	-396,4
Exploateringsintäkter	38,2	24,1	75,7	87,7	92,2	86,2
Interna poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna kapitalkostnader	373,9	446,7	472,0	518,6	552,5	544,8
Kommunstyrelsens ofördelade medel						
Ökade drifts-, hyres- och kapitalkostnader efter genomförda investeringar	-57,6	-80,0	-103,5	-114,8	-123,5	-117,6
Kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser		-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Omställning och anpassning av verksamheten, återstående	-10,0	0,0	6,4	6,4	6,4	6,4
Verksamhetens nettokostnad	**-4 448,0**	**-4 588,8**	**-4 675,2**	**-4 814,7**	**-4 953,2**	**-5 155,1**
Skatteintäkter	3 655,1	3 855,3	4 032,2	4 218,6	4 410,8	4 623,7
Generella statsbidrag	808,8	830,7	842,7	894,8	968,4	1 036,1
Finansnetto	-17,9	-25,8	-26,2	-31,0	-28,5	-26,9
Uppdrag anpassning						
Resultat	**-2,0**	**71,4**	**173,5**	**267,7**	**397,5**	**477,8**

Förändring av nämndernas ramar 2024-2025

Nämndernas ramar 2025, förändring sedan budget 2024, mnkr	Budget 2024	Omställning 1 %	Justering löneökningar 2024	Justering för förändrade hyres- och kapitalkostnader samt drift för färdigställda investeringar	Kompensation för inflation (PKV 2,4%) och personalkostnadsökning i Servicenämnden	Demografi	Omställning och anpassning av verksamheten	Teknisk justering	Politiska prioriteringar	Budget 2025
Kommunfullmäktige	4,2		0,1		0,0			0,2		4,5
Kommunrevisionen	2,1		0,0		0,0			0,2		2,3
Valnämnden	0,9		0,0		0,0			-0,8		0,1
Överförmyndarnämnden	6,5		0,1		0,4					6,9
Kommunstyrelsen	215,7	-2,2	4,5	0,2	2,2		-1,0	19,5	0,8	239,8
Servicenämnden	33,0	-0,3	0,5	-0,1	0,1		0,0	-0,5		32,7
Byggnadsnämnden	28,5	-0,3	2,2	0,1	-0,6		-0,7		0,3	29,5
Kultur- och fritidsnämnden	216,9	-2,2	2,7	1,9	4,0		-1,2	-1,1	1,2	222,2
Hamn- och gatunämnden	174,3	-1,7	2,8	21,4	1,8		-1,9		7,2	203,9
Förskole- och grundskolenämnden	1 573,8	-15,7	38,0	2,3	17,7	-15,3	-2,3	2,2	16,6	1 617,3
Socialnämnden	1 512,1	-15,1	40,8	2,0	17,2	41,0	-1,4	-18,8	6,0	1 583,7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12,4	-0,1	0,7	0,0	-0,1		-0,2			12,6
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	390,2	-3,9	7,0	-0,3	6,4	4,7	-0,6	1,8	1,7	407,0
Summa nämndernas ramar	**4 170,6**	**-41,6**	**99,5**	**27,4**	**49,0**	**30,4**	**-9,3**	**2,5**	**33,8**	**4 362,4**

Politiska prioriteringar och uppdrag

I driftsbudgeten har nämndernas ramar justerats enligt de förutsättningar som beskrivits i föregående kapitel samt utifrån de förändringar som redan fattade beslut har medfört. I de förändrade ramarna ingår även ett antal satsningar som den styrande alliansen valt att prioritera. Nedan presenteras vilka dessa satsningar är och hur de fördelas mellan nämnderna. Här anges även ett antal uppdrag till nämnder och bolag att arbeta med under planperioden.

Politiska prioriteringar, mnkr	2025	2026	2027	2028	2029
Kommunövergripande satsningar	**22,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kompensation för ökade drifts- och mediakostnader*	12,0				
Omfördelning från reinvestering till drift för att leva upp till kommunens riktlinjer om investeringsredovisning*	10,0				
Kommunstyrelsen	**2,3**	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Färdtjänst	1,0				
Köp av digitaliserad översiktsplan (prioritering under 2024-2025)		-1			
Systemtjänster ekonomiområdet	-0,5				
Banmästarestugan	0,3	-0,3			
Fritidsbank - i samverkan med ideell sektor	1,5	1,5			
Förskole- och grundskolenämnden	**24,1**	**7,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kompensation för lokalkostnader utöver demografi*	7,5	7,5			
Ökad valfrihet - skolmat	1,6				
Kvalitetssäkring med fokus på utbildning i grundskolan	15,0				
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	**1,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**-1,3**
Kvalitetssäkring av anpassad gymnasieskola	1,3				-1,3
Ökad valfrihet - skolmat	0,4				
Socialnämnden	**6,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Trygghetshöjande åtgärder	3,0				
Uppstart fontänhus	1,5				
Motarbeta undernäring bland äldre - SÄBO och hemtjänsten	1,5				
Byggnadsnämnden	**0,3**	**-0,3**	**0,0**	**-1,0**	**0,0**
Detaljplaner landsbygd (satsning från 2022, avslutas 2026)		-1,0			
System Lantmäteri		1,0		-1,0	
Dagvattenkompetens	0,3	-0,3			
Hamn- och gatunämnden	**7,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Förändring hamnverksamhet	7,2				
Kultur- och fritidsnämnden	**1,2**	**-1,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Wallstreet konstfestival	1,0	-1,0			
Öppna bibliotek för att främja läsning	0,2				
Summa prioriteringar	**64,8**	**6,4**	**0,0**	**-1,0**	**-1,3**
Ackumulerat		***71,2***	***71,2***	***70,2***	***68,9***

* Se beskrivning i text, dessa prioriteringar syns ej i nämndernas ramar ännu, men medel finns avsatta och kommer att utfördelas under 2025.

Till alla kommunens nämnder och bolag

Uppmaning

Riktade statsbidrag

Statens budget innehåller ett stort antal så kallade riktade statsbidrag till kommunsektorn. Dessa bidrag är till belopp omfattande, men uppfattas samtidigt ofta som besvärliga att söka på grund av omfattande byråkrati. Till sin karaktär är de dessutom ofta ettåriga och kan därför vara svåra att planera en fortsättning för utan att inskränka på annan prioriterad verksamhet. Av denna anledning ligger alltid erhållna riktade statsbidrag utanför den ordinarie budgetramen och får snarare ses som projekt under en tidsbegränsad period. Dock är det som ovan sagts ansenliga pengar som finns att söka. Det är därför viktigt att alla nämnder och bolag håller sig uppdaterade kring vilka bidrag som finns att söka och gör så där det bedöms vara hanterbart.

EU-finansiering

Kommuner har möjlighet att söka, driva och utveckla projekt med finansiering av medel från EU. Ansökningar är möjliga inom områden som tangerar eller ligger i linje med kommunens uppdrag. Det är därför viktigt att alla nämnder och bolag håller sig uppdaterade kring vilken finansiering som finns att söka och gör så där det bedöms vara relevant.

Kommunövergripande satsningar

Kompensation för ökade drifts- och mediakostnader i våra fastigheter

I den nya internhyresmodellen, som träder i kraft den 1 januari 2025, kommer självkostnadsprincipen att tillämpas. Detta innebär att internhyran för varje fastighet ska täcka dess kostnader. Den allmänna kostnadsökningen i samhället och nya avtal gör att kostnaderna framöver inte ser ut att täckas med den normala uppräkningen av hyror. För att nämnderna inte ska påverkas av ökade driftskostnader för våra fastigheter, har medel avsatts i budgeten för 2025 för att kunna kompensera nämnderna för eventuella hyresjusteringar som kan behövas.

Omfördelning från reinvestering till drift

I samband med att den nya internhyresmodellen börjar gälla görs också en omfördelning från reinvesteringsbudgeten till driftbudget för att leva upp till kommunens riktlinjer om investeringsredovisning. Den ökade driftbudgeten tas ut i högre hyra till nämnderna som i sin tur ramkompenseras för detta genom denna omfördelning.

Till samtliga bolag i Varbergs kommunkoncern

Uppdrag

Engagera bolagen i konstfestival Wallstreet

För att stärka Varberg inom kulturområdet kommer kommunen att delta i kulturfestivalen Wallstreet 2025. Samtliga bolag inom kommunkoncernen får i uppdrag att tillsammans med Kultur- och fritidsnämnden bidra kreativt till festivalen. Bidragen kan vara såväl praktiska som ekonomiska.

Kommunstyrelsen

Uppdrag

Modell för ungdomsjobb under skollov

För att ge ungdomar i Varbergs kommun bättre möjligheter att få ett jobb under skolloven ska en modell tas fram som möjliggör för kommunorganisationen att förmedla dessa jobb. Modellen ska ge möjligheten för ungdomar i åldersgruppen 15-

18 år att få jobb under loven, både i kommunen men även hos andra aktörer/företag i Varberg. Detta initiativ kommer att ge ungdomar ansvar och en större chans att tjäna sina egna pengar, vilket kan minska risken att hamna i utanförskap och bidra till en bra inkludering i samhället.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utveckla och implementera denna modell. Målet är att skapa fler jobbtillfällen för ungdomar under loven och säkerställa att även yngre ungdomar får möjlighet till ett lovarbete. Återrapportering till kommunstyrelsen ska ske senast tredje kvartalet 2025

Uppdrag Naturum Getterön

Efter en mycket stor ökning av antalet besökare till Naturum Getterön, som följer av de stora satsningarna med landskapsplanering, övertäckning av deponin, utsiktstornet Kärven, Prins Julians lekplats samt nybyggnation av fågelgömslen så behöver området nu kunna ta emot besökarna på ett bra sätt. Länsstyrelsen Hallands pågående utredning visar bland annat på behovet av fler toaletter och större konferensrum för att kunna ta emot alla nya besökare. Kommunstyrelsen får i uppdrag att undersöka samarbetet och säkerställa finansieringen ihop med Länsstyrelsen Halland och eventuella externa finansiärer. Återrapportering till kommunstyrelsen ska ske senast andra kvartalet 2025

Valinformation för förstagångsväljare

Genom målområdet ”Ett samhälle för alla” har kommunfullmäktige extra fokus på demokratifrågor under målperioden. Demokratin utmanas runt om i världen samtidigt som ungas tilltro till demokratin statistiskt sjunker. Demokratins fortlevnad är också beroende av att unga engagerar sig politiskt. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utreda och presentera ett förslag för återkommande informationsinsatser och debatter för alla förstagångsväljare i Varbergs kommun. Insatserna ska omfatta samtliga val, det vill säga val till Kommunfullmäktige, regionfullmäktige, riksdagen och europaparlamentet. Återrapportering till Kommunfullmäktige senast tredje kvartalet 2025.

Utredning om ny modell för omställning och anpassning

Att bedriva effektiv verksamhet och att ha en god ekonomisk hushållning är grundförutsättningar för en kommun. Kommunens nuvarande effektiviseringsmodell, den så kallade enprocentaren, har tjänat oss väl men upplevs som politiskt trubbig och oprecis. Därför ges kommunstyrelsen i uppdrag att utreda en alternativ process. Den nya modellen ska generera samma ekonomiska utrymme och leda till en än aktivare politisk medverkan, styrning och prioritering. Återrapportering till kommunstyrelsen senast fjärde kvartalet 2025.

Prioriteringar

Färdtjänst – fortsatt satsning

Ökat antal färdtjänstresor medför ökade kostnader. Nämnden tillförs 1 mnkr även under 2025 för att möta det förändrade behovet. Satsningen avslutas 2026.

Köp av digitaliserad översiktsplan – fortsatt satsning

Kommunstyrelsen tillfördes 1 mnkr genom Budget 2022 för att digitalisera den översiktsplan som tas fram under planperioden. Satsningen avslutas 2026.

Banmästarstugan

Varberg måste vårda sina kulturbyggnader och kulturmiljöer. Banmästarstugan är i behov av underhåll. Därför avsätts 0,3 mnkr för att se över och underhålla stugan

och dess trädgård så att den inte förfaller i väntan på att beslut fattas om vad som kommer att ske med stugan. Stugan har en B-klassning i bebyggelseinventeringen. Detta innebär att stugan anses värdefull inte bara för Varberg utan även för hela regionen.

Fritidsbank uppstart - i samverkan med ideell sektor

Fritidsbanker lånar gratis ut fritidsutrustning till såväl unga som gamla. Fritidsbanker gör att fler kan delta i idrott och andra aktiviteter och bidrar därmed till en förbättrad folkhälsa. Artiklar skänks av privatpersoner och föreningar vilket stimulerar delande framför konsumtion och förlänger livslängden på prylar genom reparation och återbruk. Många vittnar om att det bidrar till ökad rörelse som ett led i möjligheten att låna utrustning. En satsning på en Fritidsbank är bra ur ett folkhälsoperspektiv, socioekonomiskt perspektiv och miljömässigt perspektiv. För att ha en bredd i sortiment och utbud krävs det en ”tillräckligt” stor lokal, belägen i ett tillgängligt läge. Kommunstyrelsen tillförs 1,5 mnkr 2025 och ytterligare 1,5 mnkr under 2026 för att etablera en Fritidsbank i Varberg.

Vi ser att verksamheten bedrivs i samverkan med ideell sektor, gärna genom ett så kallat IOP[7]-upplägg. Utvecklingen avrapporteras årligen till Kommunstyrelsen. Verksamheten kommer troligtvis efter uppstart att flyttas över till kultur- och fritidsnämnden.

Förskole- och grundskolenämnden

Prioriteringar

Kompensation för lokalkostnader utöver demografi

Den förändring som beskrivs under rubriken ”Kompensation för kapital- och lokalkostnader för nämnder som omfattas av demografikompensation” i nämndernas förutsättningar för driftsbudget 2025 (s. 20 i denna budget) är en vidareutveckling av demografimodellen, som är politiskt prioriterad att börja gälla nästa år. Under 2025 kommer exempelvis förskole- och grundskolenämnden att flytta in i nya skolor och förskolor. Dessa byggnader har dels uppförts för att möta det ökande antalet barn och unga i Varberg, dels för att ersätta äldre lokaler med stora reinvesteringsbehov som behövts åtgärdas eller rivas. För denna nämnd innebär denna förändring ett tillskott på cirka 7,5 mnkr 2025 (halvårseffekt på hyra för en skola och en förskola) och därmed 15 mnkr helårseffekt 2026.

I demografitilldelningen ingår lokalkostnader i kostnadsunderlaget som ligger till grund för nämndernas kompensation. Nya lokaler som ersätter uttjänta är oftast dyrare, och det kan även finnas behov av att bygga lokaler med kapacitet att möta framtida elevantal. Denna prioritering syftar till att underlätta för nämnderna så att ökade lokalkostnader inte ska inkräkta på deras kärnverksamhet. De nämnder som omfattas av demografimodellen är förskole- och grundskolenämnden, socialnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Ökad valfrihet - skolmat

Skolmaten är viktig för att eleverna ska orka prestera hela skoldagen. Nämnden tillförs därför 1,6 mnkr för att barn och elever ska ges ökad valfrihet när det gäller

[7] IOP står för Idéburet offentligt partnerskap och är en överenskommelse om samverkan mellan offentlig och idéburen sektor i syfte att uppnå ett visst allmännyttigt samhälleligt mål.

skolmaten. I möjligaste mån ska det serveras minst ett animaliskt och ett vegetariskt alternativ varje dag.

Kvalitetssäkring med fokus på utbildning i grundskolan

Skolan och inte minst grundskolan är grunden i samhället och avgörande för att bygga ett samhälle för alla. Varberg ska ha en kunskapsskola där varje individ ska kunna utvecklas. I Varberg sätter vi skolan främst och för att möta förskole-och grundskolenämndens behov tillförs nämnden 15 mnkr.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Prioriteringar

Kvalitetssäkring av anpassad gymnasieskola

Antalet elever inom anpassad gymnasieskola ökar de kommande åren. För att bibehålla kvaliteten i verksamheten tillförs Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 1,3 mnkr under 2025. Satsningen ligger sedan kvar till 2028.

Ökad valfrihet – skolmat

Skolmaten är viktig för att eleverna ska orka prestera hela skoldagen. Nämnden tillförs därför 0,4 mnkr för att barn och elever ska ges ökad valfrihet när det gäller skolmaten. I möjligaste mån ska det serveras minst ett animaliskt och ett vegetariskt alternativ varje dag.

Socialnämnden

Uppdrag

Motverka ensamhet bland äldre i samarbete med ideella sektorn

Ofrivillig ensamhet är ett stort samhällsproblem. Åtgärder som möjliggör att fler kan engagera sig i olika former av aktiviteter som bryter ensamheten är viktig. Nuvarande regering gör satsningar genom en nationell strategi för att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet och man avsätter även pengar för ändamålet. För en meningsfull vardag erbjuder Varbergs kommun dagverksamhet, aktiviteter och social samvaro.

Socialnämnden ges ett uppdrag att utreda nuvarande arbetsformer inom området. Kan verksamheten tillsammans med civilsamhälle/ideella sektorn förbättras och utvecklas så att fler kan ta del av dessa aktiviteter? Hur kan samverkan med Varbergs bostad bedrivas samt vilka ekonomiska bidrag finns att tillgå från stat och myndigheter för att motverka ofrivillig ensamhet. Avrapportering ska ske till Kommunstyrelsen senast tredje kvartalet 2025.

Prioriteringar

Trygghetshöjande åtgärder

Upplevd och faktisk trygghet är viktig för tilliten i ett samhälle. Att arbeta med förebyggande trygghetsåtgärder mellan kommunens verksamheter som skola, socialtjänst och kultur och fritid tillsammans med polis, invånare och näringsliv är en prioriterad fråga. De medel som tillfördes Kommunstyrelsen 2024-2025 har överförts till Socialnämnden som kommer att använda dessa pengar för det ”Uppsökande teamet”, en grupp på fyra personer som har anställts för att arbeta för unga och deras trygghet.

Uppstart Fontänhus

Fontänhus är en beprövad modell som hjälper människor med psykisk ohälsa. Arbetet bedrivs med fokus på rehabilitering och kan vara livsavgörande för individer

som deltar i denna verksamhet. Arbetet inom ramen för ett Fontänhus innebär ökad hälsa och livskvalitet för dessa personer och besparar samhället kostnader för vård och omsorg och har som syfte att leda till egen försörjning. Socialnämnden tillfördes 0,5 mnkr 2024 och tillförs ytterligare 1,5 mnkr under 2025 för medfinansiering till etablering av ett Fontänhus i Varberg. Utvecklingen avrapporteras årligen till Kommunstyrelsen.

Motarbeta undernäring bland äldre inom SÄBO och Hemtjänsten

Undernäring är ett vanligt problem bland äldre i dag. Enligt statistik från Socialstyrelsen bedöms 58 procent vara i riskzon av de seniorer som ingår i kommunernas verksamheter. Undernäring ökar risken för sjukdomar och försämrat välmående. Det förebyggande arbetet är viktigt samt att förstå tidiga signaler och här spelar personal på SÄBO (särskilda boenden) samt inom hemtjänsten en viktig roll.

Socialnämnden tillförs 1,5 mnkr för en utbildningssatsning för personal inom SÄBO och Hemtjänsten för att höja kunskapen om näringslära (nutrition).

Byggnadsnämnden

Prioriteringar

Detaljplaner landsbygd – fortsatt satsning

Byggnadsnämnden tillfördes 1 mnkr genom Budget 2022 för ökad planberedskap avseende byggrätter för bostäder och verksamheter i mindre orter och samhällen i hela kommunen. Satsningen avslutas år 2026.

System Lantmäteri – fortsatt satsning

Tillfällig ramförstärkning för införande av nytt handläggningssystem för det kommunala lantmäteriet. Då införandet är fördröjt har satsningen flyttats från 2024 till 2025.

Dagvattenkompetens

Byggnadsnämnden får i uppdrag att höja kompetensen inom kommunen för att hantera komplexa frågor kring dagvatten och markanvändning för att säkerställa bra klimatanpassningsåtgärder i framtiden. Byggnadsnämnden tilldelas 0,3 mnkr för att påbörja detta arbete och säkerställa att nödvändiga resurser finns tillgängliga.

Hamn- och gatunämnden

Uppdrag

Ordning, trygghet och tydlighet för uthyrda elsparkcyklar

Att kunna förflytta sig med en hyrd elsparkcykel är en god service och detta ska ske i god ordning. Hamn- och gatunämnden får i uppdrag att utveckla avtal med elsparkcykeltjänstleverantör så att denna verksamhet kan bedrivas i ordnade former samt att införa en uppsamlings- och förvaringstjänst av felparkerade uthyrda elsparkcyklar. Tjänsten finansieras av elsparkcykelleverantören. Återrapportering till Kommunstyrelsen senast andra kvartalet 2025.

Prioriteringar

Förändring hamnverksamhet

Hamn- och gatunämnden tillförs resurser för att kompensera för ekonomiska effekter på grund av förändrad ansvarsfördelning för hamnverksamheten. Fartygsintäkterna flyttas till hamnbolaget och nämnden kompenseras för detta med 7,2 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnden

Prioriteringar

Wallstreet konstfestival

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 1 mnkr 2025 för att satsa på konstfestivalen Wallstreet som ska bidra till ett rikare kulturliv i Varberg. Finansieringen upphör 2026.

Öppna bibliotek för att främja läsning

God tillgång till böcker är viktigt för att främja läsning i alla åldrar men inte minst för våra barn och unga. Kultur- och fritidsnämnden tillförs 0,2 mnkr för bibehållna öppettider på våra lokalbibliotek.

Finansiell analys

Kommunens ekonomiska styrning följer kapitel 11 i Kommunallagen, som kräver att kommunen har en god ekonomisk hushållning, förvaltar sina medel säkert och upprättar en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Varbergs kommun har riktlinjer för god ekonomisk hushållning som betonar ett helhetsperspektiv i styrningen, att den ska utgå från styrmodellen och säkerställa att varje generation bär kostnaden för den service de använder.

Den finansiella analysen utgår ifrån vad god ekonomisk hushållning betyder för Varbergs kommun och de finansiella mål som sätts i budgeten. Målen ska verka för att kommunen uppnår sina långsiktiga finansiella inriktningsmål; en stark ekonomisk ställning och att löpande verksamhet finansieras av löpande intäkter.

Den verksamhet som Kommunfullmäktige ansvarar för samlas under benämningen kommunkoncernen. Inom kommunkoncernen finns verksamhet som bedrivs både i förvaltningsform och i bolagsform. I analysen av kommunens finansiella ställning är det viktigt att beakta de olika ekonomiska logiker som gäller för kommunfullmäktiges verksamheter.

- Nämndernas verksamhet finansieras huvudsakligen av skatteintäkter från kommuninvånarna, med mindre bidrag från taxor och avgifter. Kommunfullmäktige har beskattningsmonopol och bestämmer intäktsnivån årligen. Denna del av verksamheten kallas ”kommunen”.

- De affärsdrivande bolagen (Varbergs Energi AB, Varbergs Fastighets AB, Varbergs Bostads AB, Arena Varberg AB och Hallands Hamnar AB) finansieras av försäljningsintäkter från kunder och verkar på en konkurrensutsatt marknad. Dessa kallas ”bolagen”.

- Vatten-, avlopp- och avfallsverksamheten bedrivs av Varberg Vatten AB och finansieras via avgifter från anslutna kollektiv. Verksamheterna är

lagreglerade och får inte generera överskott. Avgifterna beslutas av Kommunfullmäktige. Detta kallas ”kollektiven”.

I budgetbeslutet fastställer Kommunfullmäktige de olika delarna i den ekonomiska styrningen. Den förväntade nivån som sammantaget ska uppnås antas i finansiella mål för kommunkoncernen och kommunen. Det budgeterade resultatet för kommunkoncernen och kommunen samt skattesatsen beslutas genom driftbudgeten. Vilka investeringar som ska genomföras och vilken upplåning som får ske fastställs i investeringsbudgeten och det budgeterade utrymmet för att omvandla mark till bostads- och verksamhetsändamål antas i exploateringsbudgeten.

Finansiella mål

För att uppnå god ekonomisk hushållning och de långsiktiga finansiella inriktningsmålen beslutar Kommunfullmäktige genom denna budget om fem finansiella mål. Målen följer en rullande 9-årsmodell, där resultatet utvärderas över fyra historiska år, budgetåret och fyra planår. Modellen fokuserar på långsiktig ekonomisk utveckling i stället för utfallet enskilda år.

Kommunkoncernen

1. Årets resultat för kommunkoncernen ska, efter finansiella poster, som ett genomsnitt uppgå till minst 265 mnkr för perioden 2021–2029.

2. Soliditeten[8] för kommunkoncernen ska vid planperiodens slut uppgå till minst 30 procent.

Kommunen

1. Årets resultat för kommunen ska som ett genomsnitt uppgå till minst 200 mnkr per år för perioden 2021–2029.

2. Årets strukturella resultat[9] ska för varje enskilt år uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

3. Nettoinvesteringarna ska som ett genomsnitt uppgå till som högst 600 mnkr per år för perioden 2025–2029, med en soliditet[10] för kommunen på minst 50 procent vid planperiodens slut.

De finansiella målen för kommunkoncernen och kommunen är satta för att klara av den ekonomiska utmaning det innebär att växa till en befolkning på 80 000 invånare i slutet av 2030-talet samtidigt som mycket av den infrastruktur som byggdes under 60-, 70-, och 80-talet behöver bytas ut. Ökningen i invånarantal kräver investeringar i kommunal service, bostäder och infrastruktur men kommer även innebära ökade intäkter. Investeringarna innebär högre avskrivningar, högre räntekostnader och större verksamhet.

---

[8] Soliditeten för kommunkoncernen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelsen samt skulder avseende finansiell leasing.
[9] Det strukturella resultatet anger kommunens ekonomiska resultat om exploateringsöverskott, reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor, exkluderas.
[10] Soliditeten för kommunen beräknas exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelsen, skuld avseende finansiell leasing samt skulder avseende kommunala bolag.

Den senaste befolkningsprognosen för Varberg visar på fortsatt tillväxt, men i en betydligt långsammare takt än tidigare. Inbromsningen syns inte bara i Varberg. Barnafödandet har i förhållande till befolkningen aldrig varit lägre i Sverige. Den nya prognosen påverkar kommunens skatteintäkter samt behovet av personal och investeringar i förskola och skola.

Samtidigt ökar antalet invånare över 80 år, vilket ökar behovet av personal och platser inom äldreomsorgen.

Ekonomisk ställning

Resultat

Kommunkoncernen

Genom *Budget 2025 och plan 2026–2029* beräknas kommunkoncernens genomsnittliga resultat efter finansiella poster för perioden 2021–2029, till 361 mnkr. Resultatmålet om 265 mnkr i genomsnitt per år uppnås därmed.

Driftsresultat kommunkoncernen 2021-2029, mnkr

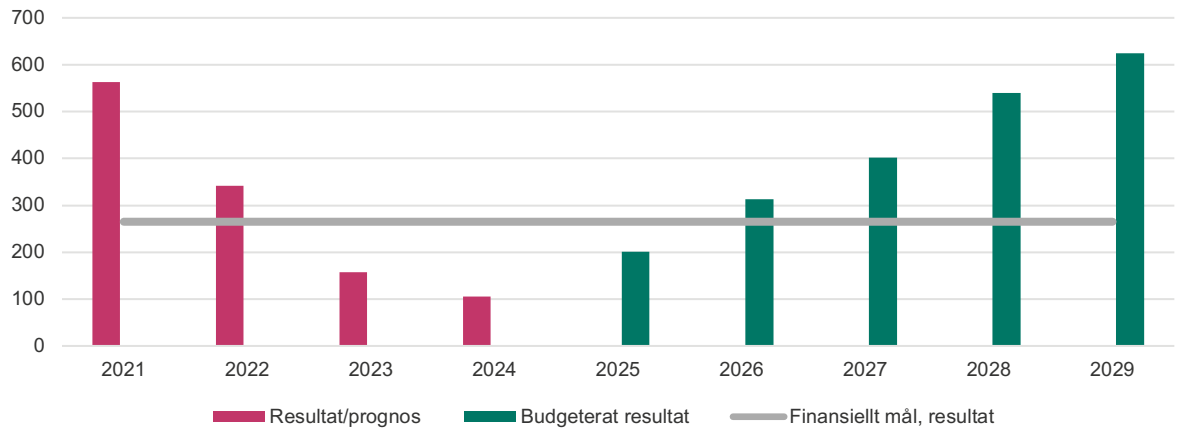

Kommunen

Resultatnivåerna för kommunen under kommande planperiod beräknas uppgå till nära 237 mnkr i genomsnitt per år, vilket gör att resultatmålet om 200 mnkr per år uppnås.

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämning beräknas öka med i snitt 4,9 procent per år under åren 2025–2029 och den varierande ökningstakten beror på befolknings- och skatteunderlagsförändringar.

Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna. Nettokostnadsutvecklingen som visas i diagrammet nedan inkluderar effekterna av planerat anpassnings- och omställningsarbete och visar på vikten av att hålla nettokostnadsutvecklingen på en hållbar nivå. Nettokostnadsutvecklingen under åren 2025–2029 ligger på i genomsnitt 2,9 procent vilket ger ett positivt resultat som i sin tur kan användas för att i högre grad självfinansiera de investeringar som krävs i en växande kommun.

Skatt- och nettokostnadsutveckling, %

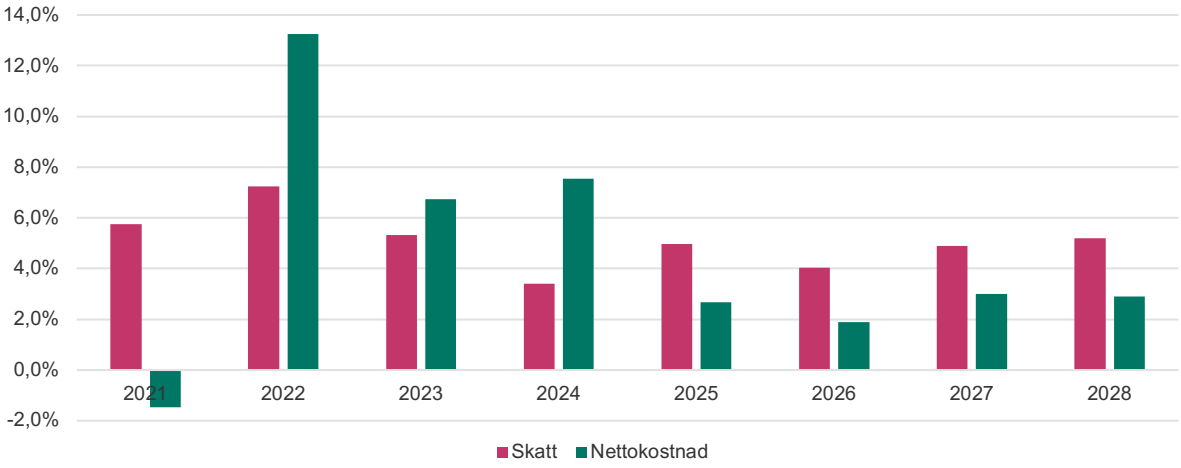

I kommunens budgeterade resultat ingår intäkter från markförsäljning/exploatering. Även om dessa intäkter är svårbudgeterade så är det en förutsättning att ha med dessa för att kunna få en rimlig uppskattning av den verkliga resultat- och soliditetsutvecklingen i kommunen. Varbergs kommun har därför ett kompletterande resultatmål som säger att det strukturella resultatet för varje enskilt år ska uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Syftet med målsättningen om ett positivt strukturellt resultat är att grundläggande kommunal verksamhet, såsom skola, omsorg och offentlig miljö inte ska vara beroende av att finansieras med tillfälliga, extraordinära intäkter. Fullmäktige valde att bortse från målet 2023 och 2024 på grund av extraordinärt höga pensionskostnader orsakade av inflationen. För 2025 uppgår det strukturella resultatet till 47 mnkr, vilket är i nivå med budget. Målet förväntas således nås.

Resultatnivåerna i *Budget 2025 och plan 2026–2029* förutsätter en omfattande anpassning, omställning och effektivisering av verksamheterna i storleksordningen 227 mnkr. Förutsatt att dessa åtgärder genomförs, uppnås de finansiella resultatmålen för kommunen.

Budget 2025 och plan 2026–2029 baseras på en oförändrad skattesats med 20,33 procent.

Driftsresultat kommunen 2021-2029, mnkr

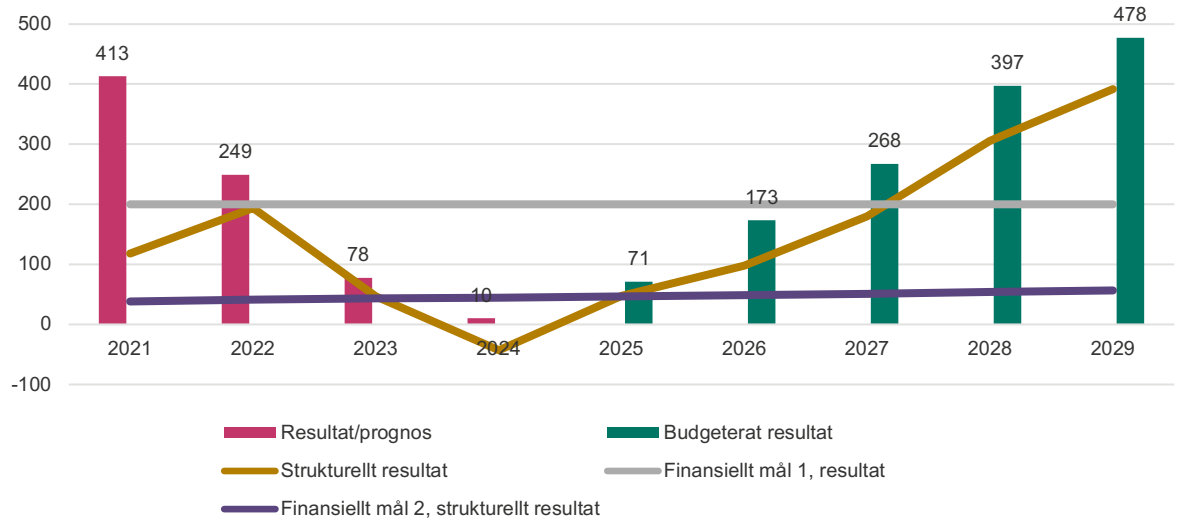

Bolagen

Resultatnivåerna för bolagen under kommande planperiod beräknas uppgå till cirka 140 mnkr i genomsnitt per år. Samtliga bolag som har resultatmått i sina ägardirektiv uppnår dessa under planperioden.

Bolagens nettoomsättning beräknas öka i genomsnitt med 10% per år och intäkterna totalt med 11% per år. Kostnaderna håller samma ökningstakt som intäkterna på 11%. Finansnettot stärks 2025-2026 kopplat till framtida förväntande räntesänkningar, men försämras i slutet av perioden beroende på ökade räntekostnader för nyupplåning.

Kollektiven

Varberg Vatten AB som samlar vatten-, avlopp- och avfallsverksamheten visar aldrig ett ekonomiskt resultat i resultaträkningen utan reglerar underskott respektive överskott som en skuld eller fordran mot respektive kollektiv.

VA-verksamheten beräknas ha en påtaglig kostnadsutveckling under planperioden, främst kopplat till kapitalkostnader, då större investeringsprojekt färdigställs under slutet av 2024. För att finansiera kostnadsutvecklingen planeras en höjning av taxan för brukningsavgifterna med 20 procent och anläggningsavgifterna med 6 procent.

Återvinnings- och avfallsverksamhetens tidigare års upparbetade positiva resultat beräknas vara utjämnat under planperioden. För att hantera en viss del av de väntade kostnadsökningarna planeras en taxeökning med 6 procent.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Kommunkoncernen

Kommunkoncernens samlade tillgångar beräknas öka med totalt 5 mdkr under planperioden. Ökningen förklaras främst av att investerings- och exploateringsverksamheten tillför nya anläggningar och inventarier.

En viktig parameter för att avläsa kommunkoncernens långsiktiga finansiella ställning är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av förändringen av tillgångar och skulder samt hur resultatet utvecklas över tid. Det är av stor vikt att de kommunala bolagen har en soliditet som följer ägardirektiven. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får

finansiella svårigheter. Den sammanvägda bilden är att kommunkoncernens finansiella ställningen är god. I och med att investeringsnivåer och ägardirektiv hanteras av moderbolag och kommunfullmäktige, sker en löpande uppsikt över bolagen. Det finansiella soliditetsmålet om 30 procent i slutet på planperioden förväntas uppnås, den budgeterade soliditeten är 33% för kommunkoncernen år 2029.

När långivare utvärderar kommunen ser man till kommunkoncernens totala skuldsättning. Fram till år 2029 förväntas den totala låneskulden för kommunkoncernen öka till strax över 11 mdkr. Kommunens största långivare, Kommuninvest, genomförde 2021 en fördjupad analys av kommunkoncernens ekonomi, vilken visade på vikten av att bibehålla långsiktigheten, fortsatt ha kontroll på kostnadsutvecklingen och att även fortsättningsvis möta höga investeringsnivåer med höga resultatnivåer.

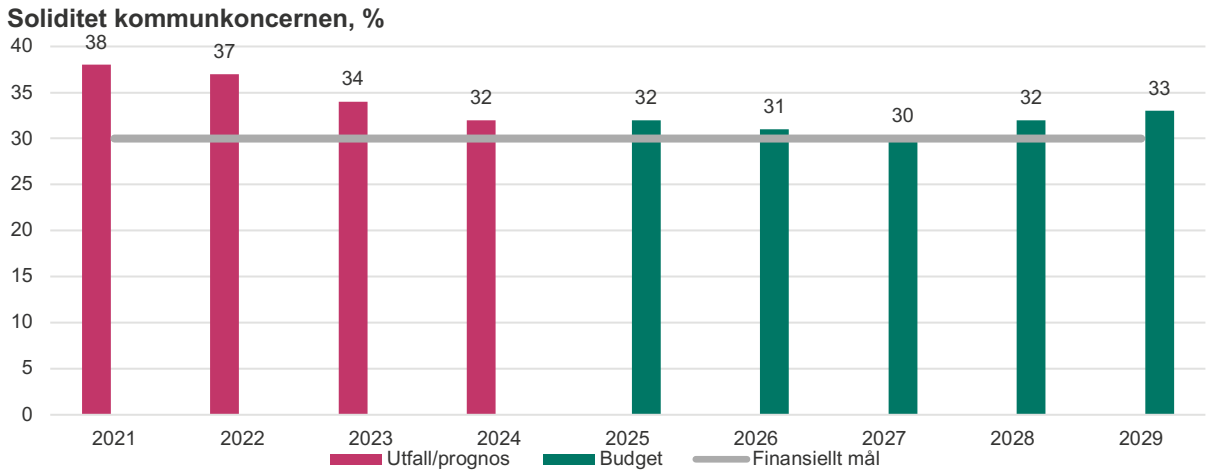

Kommunen

Kommunens totala tillgångar beräknas öka med 4,1 mdkr under planperioden. Det förklaras bland annat av de planerade investeringsnivåerna som tillför nya anläggningar och inventarier till kommunen. Men även av att de finansiella anläggningstillgångarna ökar som ett resultat av utlåning till de kommunala bolagen, totalt 2,7 mdkr under planperioden.

De investeringsnivåer som kommunen klarar av utan att försämra den finansiella ställningen är ett resultat av de budgeterade resultatnivåerna och målsättningen om en soliditet på 50 procent år 2029. Genom nettoinvesteringar under planperioden på som högst i genomsnitt 600 mnkr per år, totalt 3 mdkr, uppnås även det tredje finansiella målet för kommunen.

Nettoinvesteringar kommunen, mnkr

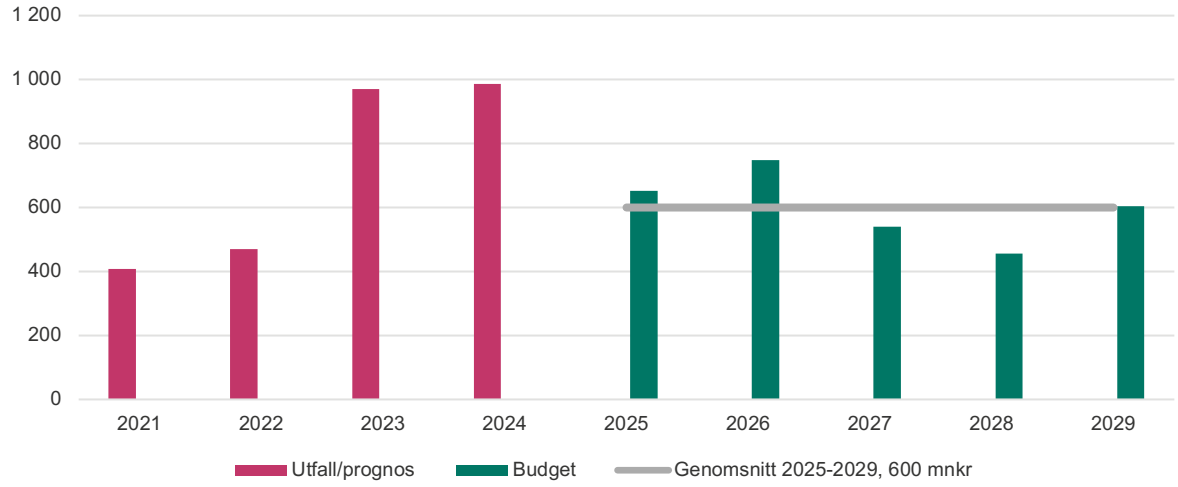

Budgeterade resultat- och investeringsnivåer innebär att soliditeten (exklusive pensionsåtagande i ansvarsförbindelser, skulder avseende kommunala bolag och skulder avseende finansiell leasing) vid planperiodens slut förväntas uppgå till 52 procent. Det innebär en minskning av soliditeten jämfört med föregående budget och denna sänkning beror på ett lägre genomsnittligt resultat till följd av en lägre befolkningstillväxt samt en ändrad ansvarsfördelning för den nya Farehamnen som påverkar soliditeten för kommunen negativt men inte soliditeten för kommunkoncernen totalt. Den planerade nivån på soliditeten är fortsatt på en god nivå men behöver löpande utvärderas då den bygger på goda resultat i slutet av budgetperioden och att avsatta medel för investeringar är tillräckliga.

Soliditet kommunen, %

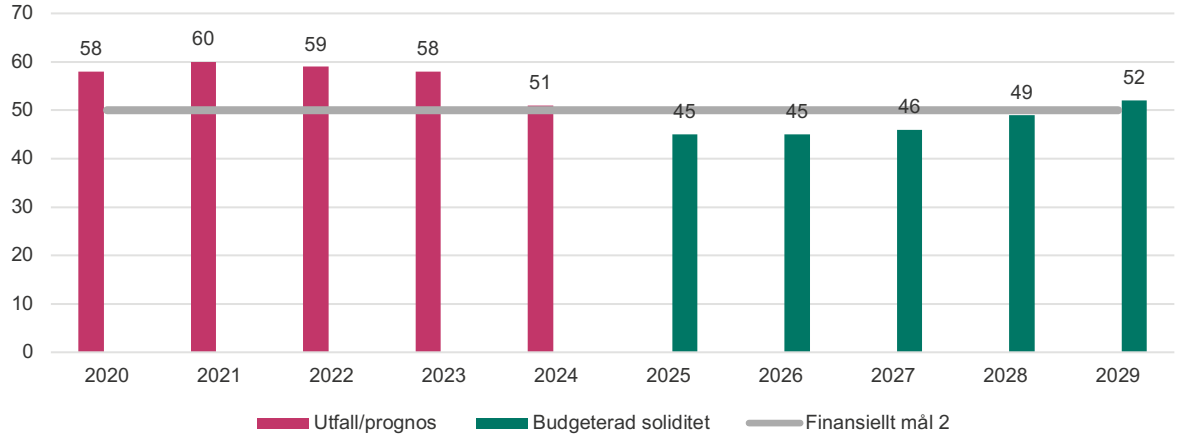

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. Under planperioden beräknas kommunens lånebehov uppgå till cirka 900 mnkr och den totala låneskulden vara strax över 3,3 mdkr i slutet av år 2029. Lånebehovet är en följd av de höga investeringsnivåerna och utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås, men innebär en kraftigt ökande räntekostnad.

Bolagen

Bolagens totala tillgångar beräknas öka med 2,4 mdkr under planperioden. Det förklaras bland annat av de planerade investeringsnivåerna, där den största ökningen sker inom området nyproducerade lägenheter. För att finansiera investeringarna beräknas skulden för bolagen öka med 1,9 mdkr till att i slutet av planperioden uppgå till 5,4 mdkr. Samtliga bolag som har ett soliditetsmått i sina ägardirektiv uppnår dessa under planperioden.

Kollektiven

Tillgångarna beräknas öka med 967 mnkr där merparten är kopplat till investeringar för att distribuera vatten, exempelvis Västra kuststammen. Skulden förväntas öka med 0,8 mdkr, vilket innebär en skuld på 2,7 mdkr i slutet på planperioden.

Beräknat lånebehov 2025-2029, mdkr

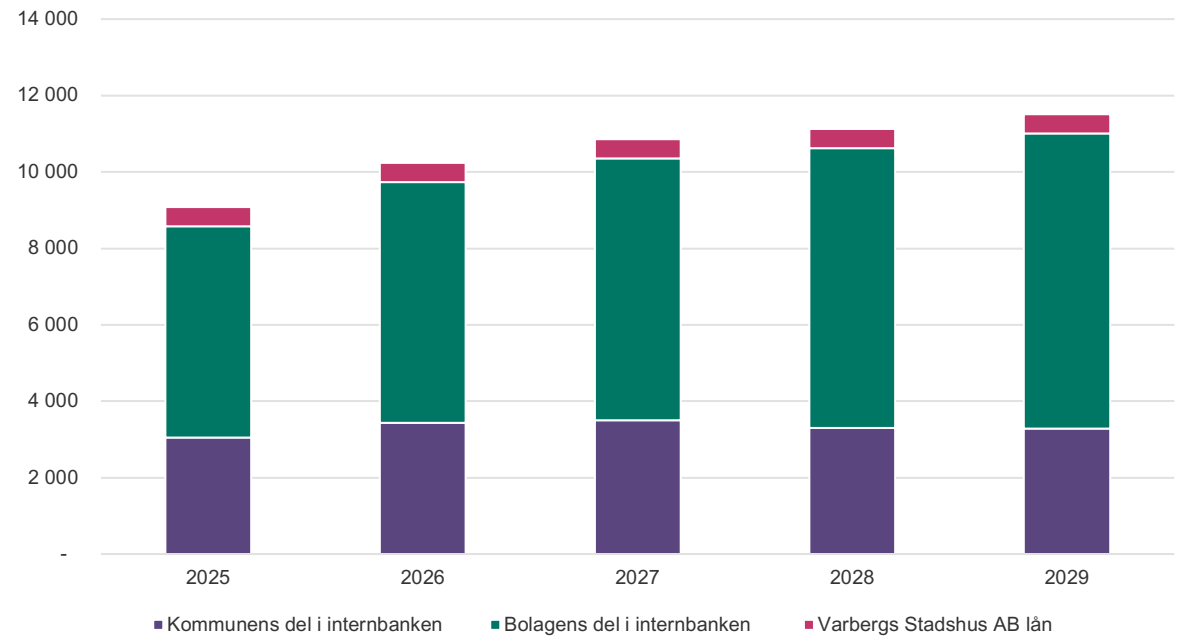

Ekonomiska risker och möjligheter

Ränteutvecklingen

En av de mer övergripande riskerna för kommunkoncernen är ränteutvecklingen avseende låneskulden. Låneskulden fördelas framför allt på fastighetsbolaget, bostadsbolaget, energibolaget, vattenbolaget, hamnbolaget samt kommunen. För samtliga bolag och kommunen finns en räntepolicy som är relaterad till respektive bolags möjlighet att bära risk. I och med att räntebindningarna följer respektive räntepolicy, hålls riskfaktorn på en nivå som är ekonomiskt försvarbar. För planperioden förväntas kommunkoncernens snittränta ligga kring 2,4 procent, en räntenivå som är omhändertagen i bolagens och kommunens ekonomiska planering men som tar ett allt större utrymme i budgeten. En förändrad ränta med en procentenhet innebär i början av planperioden en ökad eller minskad kostnad för kommunen med ca 27 mnkr och i slutet av planperioden ca 33 mnkr.

Likviditeten

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår. År 2023 var kassalikviditeten 52 procent, om semesterlöneskulden exkluderas. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 200 mnkr. Kommunen bedöms ha en god likviditet, och har dessutom möjlighet att förstärka den ytterligare om så skulle behövas.

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden är viktiga vid bedömning av kommuner ur riskperspektiv. Varbergs kommuns borgensåtagande består huvudsakligen av 500 mnkr för Varbergs Stadshus AB:s lån samt av den solidariska borgen för Kommuninvests samtliga förpliktelser som kommunen tecknat genom medlemskap i föreningen. I nuläget överstiger Kommuninvests tillgångar dess skulder och ger med det en låg risk.

Varbergs kommun har dessutom, genom internbanken, skulder för dotterbolagen som i september 2024 uppgick till ca 4,9 mdkr. Bolagen har ett kraftigt ökat upplåningsbehov de närmaste åren och detta indirekta borgensåtagande kommer då att öka. Risken för dessa skulder får dock bedömas som liten eftersom de bolag som berörs visar gott resultat, har positivt kassaflöde och innehåller betydande övervärden. De kommunala bolagen följer dessutom sina budgetar på ett bra sätt, vilket innebär att kommunen har kontroll över deras verksamhet.

Pensionsskulden

Pensionsskulden i balansräkningen beräknas öka från 450 mnkr år 2024 till 473 mnkr år 2029 vilket innebär att den kraftiga ökningen som sågs 2022 till 2024 kommer stanna av i takt med att inflationen minskar och det nya pensionsavtalet AKAP-KR innebär att färre personer tjänar in förmånsbestämd pension. Den totala pensionsskulden (både i balansräkning och som ansvarsförbindelse) beräknas till 1 147 mnkr vid ingången av 2029, vilket är något lägre än år 2024 då skulden beräknas till 1 265 mnkr. Denna skuld är beaktad vid antagande av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsprognosen

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån den senaste befolkningsprognosen som säger att invånarantalet under perioden 2024–2029 ökar från 68 900 till 72 300 invånare, det vill säga en ökning med 3 400 personer. Ett ökat invånarantal innebär ökade skatteintäkter, men samtidigt ökade kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan ökade skatteintäkter och ökade kostnader. Det innebär att kostnadsnivåerna som ingår i budget och plan löpande måste analyseras för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans. Det är svårt att förutsäga exakt hur stor befolkningsförändringen blir mellan åren. Ett förändrat invånarantal på 100 personer innebär ökade eller minskade skatteintäkter på ca 7 mnkr.

Befolkningsprognosen visar på färre födda barn och minskat behov av platser i förskola och skola än vad tidigare prognoser visat signalerat. Samtidigt blir personer över 80 år allt fler och behovet av äldreomsorg ökar. Detta ställer stora krav på omställning i kommunens verksamheter åren framöver.

Resultaträkning

Resultaträkning kommunen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	940,8	962,0	977,9	1 002,1	1 029,3	1 073,0
Verksamhetens kostnader	-5 113,2	-5 228,2	-5 314,6	-5 446,0	-5 593,7	-5 831,7
Avskrivningar	-275,7	-322,6	-338,5	-370,8	-388,8	-396,4
Verksamhetens nettokostnad	**-4 448,0**	**-4 588,8**	**-4 675,2**	**-4 814,7**	**-4 953,2**	**-5 155,1**
Skatteintäkter	3 655,1	3 855,3	4 032,2	4 218,6	4 410,8	4 623,7
Utjämningsbidrag inklusive fastighetsavgift	808,8	830,7	842,7	894,8	968,4	1 036,1
Verksamhetens resultat	**15,9**	**97,2**	**199,7**	**298,7**	**426,0**	**504,7**
Finansiella intäkter	197,0	165,9	179,7	198,0	214,4	231,2
Finansiella kostnader	-214,9	-191,7	-205,9	-228,9	-242,9	-258,1
Resultat efter finansiella poster	**- 2,0**	**71,4**	**173,5**	**267,7**	**397,5**	**477,8**
ÅRETS RESULTAT	**-2,0**	**71,4**	**173,5**	**267,7**	**397,5**	**477,8**

Resultaträkning kommunkoncernen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	3 090,3	3 179,8	3 563,8	3 703,9	4 115,9	4 518,8
Verksamhetens kostnader	-6 672,0	-6 812,6	-7 214,6	-7 430,8	-7 915,5	-8 468,9
Avskrivningar	-592,8	-654,9	-693,0	-749,2	-792,6	-822,7
Verksamhetens nettokostnad	**-4 174,6**	**-4 287,8**	**-4 343,9**	**-4 476,1**	**-4 592,2**	**-4 772,8**
Skatteintäkter	3 655,1	3 855,3	4 032,2	4 218,6	4 410,8	4 623,7
Utjämningsbidrag inklusive fastighetsavgift	808,8	830,7	842,7	894,8	968,4	1 036,1
Verksamhetens resultat	**289,3**	**398,2**	**531,0**	**637,3**	**787,0**	**887,0**
Finansiella intäkter	35,6	14,8	14,8	14,6	14,3	14,1
Finansiella kostnader	-219,5	-212,6	-232,8	-250,2	-261,7	-275,9
Resultat efter finansiella poster	**105,3**	**200,4**	**312,9**	**401,6**	**539,6**	**625,1**
ÅRETS RESULTAT	**105,3**	**200,4**	**312,9**	**401,6**	**539,6**	**625,1**

Balansräkning

Balansbudget kommunen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6 018,9	8 244,6	8 654,0	8 823,1	8 889,2	9 096,7
Maskiner och inventarier	398,4	355,0	355,0	355,0	355,0	355,0
Finansiella anläggningstillgångar	6 575,0	5 861,0	6 611,0	7 183,0	7 634,0	8 047,0
Summa anläggningstillgångar	**12 993,2**	**14 461,5**	**15 620,9**	**16 362,0**	**16 879,1**	**17 499,6**
Bidrag statlig infrastruktur	**344,6**	**166,4**	**157,2**	**152,7**	**148,6**	**223,3**
Omsättningstillgångar						
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	164,5	327,5	406,4	468,8	512,9	612,3
Fordringar	749,4	749,0	749,0	749,0	749,0	749,0
Kortsiktiga placeringar						
Kassa och bank	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Summa omsättningstillgångar	**1 013,9**	**1 176,5**	**1 255,4**	**1 317,8**	**1 361,9**	**1 461,3**
SUMMA TILLGÅNGAR	**14 351,7**	**15 804,4**	**17 033,5**	**17 832,4**	**18 389,6**	**19 184,3**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	4,3	71,4	173,5	267,7	397,5	477,8
Resultatutjämningsreserv	418,9	468,6	487,5	511,3	537,9	566,0
Övrigt eget kapital	3 691,3	3 622,7	3 675,2	3 824,9	4 066,0	4 435,5
Summa eget kapital	**4 114,4**	**4 162,7**	**4 336,2**	**4 603,9**	**5 001,4**	**5 479,3**
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	339,3	455,6	453,5	459,1	466,1	473,2
Andra avsättningar	160,7	44,3	49,3	58,5	67,8	137,4
Summa avsättningar	**500,0**	**499,8**	**502,8**	**517,5**	**533,9**	**610,6**
Skulder						
Långfristiga skulder	7 552,9	8 003,8	9 151,3	9 778,2	10 036,1	10 426,5
Kortfristiga skulder	2 184,4	3 138,0	3 043,4	2 932,9	2 818,4	2 668,1
Summa skulder	**9 737,3**	**11 141,8**	**12 194,6**	**12 711,1**	**12 854,4**	**13 094,6**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**14 351,7**	**15 804,4**	**17 033,6**	**17 832,6**	**18 389,8**	**19 184,5**

Balansbudget kommunkoncernen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10 893,9	13 189,8	13 988,4	14 538,6	15 007,2	15 660,2
Maskiner och inventarier	3 988,8	3 786,7	4 262,6	4 646,3	4 831,9	4 879,3
Finansiella anläggningstillgångar	405,4	81,3	81,5	81,4	81,4	81,4
Summa anläggningstillgångar	**15 290,1**	**17 058,8**	**18 333,5**	**19 267,3**	**19 921,5**	**20 621,9**
Bidrag statlig infrastruktur	**344,6**	**166,4**	**157,2**	**152,7**	**148,6**	**223,3**
Omsättningstillgångar						
Förråd m.m.	175,8	339,9	418,8	481,1	525,3	624,7
Fordringar	1 143,6	1 017,5	1 038,9	1 051,1	1 059,5	1 071,9
Kortsiktiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	102,4	155,2	155,2	155,2	155,2	155,2
Summa omsättningstillgångar	**1 421,7**	**1 512,6**	**1 613,0**	**1 687,5**	**1 740,0**	**1 851,8**
SUMMA TILLGÅNGAR	**17 056,4**	**18 737,8**	**20 103,6**	**21 107,5**	**21 810,2**	**22 697,1**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	57,8	200,4	312,9	401,6	539,6	625,1
Resultatutjämningsreserv	418,9	468,6	487,5	511,3	537,9	566,0
Övrigt eget kapital	4 996,0	5 004,1	5 185,7	5 168,0	5 509,7	5 918,0
Summa eget kapital	**5 281,6**	**5 673,1**	**5 986,1**	**6 080,9**	**6 587,3**	**7 109,1**
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	358,2	473,3	470,7	475,8	482,4	489,0
Andra avsättningar	502,5	381,9	409,8	459,4	496,7	583,5
Summa avsättningar	**860,6**	**855,3**	**880,6**	**935,2**	**979,1**	**1 072,5**
Skulder						
Långfristiga skulder	8 286,9	8 826,9	9 951,4	10 882,2	11 156,2	11 561,8
Kortfristiga skulder	2 436,2	3 382,5	3 285,6	3 209,1	3 087,5	2 953,7
Summa skulder	**10 723,1**	**12 209,4**	**13 237,0**	**14 091,4**	**14 243,8**	**14 515,5**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**16 865,4**	**18 737,8**	**20 103,6**	**21 107,5**	**21 810,2**	**22 697,1**

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys kommunen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	4,3	71,4	173,5	267,7	397,5	477,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	307,9	340,6	347,7	375,4	392,8	321,7
Övriga likviditetspåverkande poster	-25,5	3,4	2,9	14,8	16,4	76,7
Förändring kortfristiga fordringar						
Förändring exploateringsfastigheter, förråd och varulager	-46,7	-107,5	-78,9	-62,3	-44,2	-99,4
Förändring kortfristiga skulder	-132,4	-141,6	-94,7	-110,4	-114,6	-150,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**107,7**	**166,4**	**350,4**	**485,1**	**647,9**	**626,5**
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-986,1	-870,2	-747,9	-540,0	-454,8	-603,9
Förvärv av finansiella tillgångar	-837,9	-535,0	-750,0	-572,0	-451,0	-413,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-1 824,0**	**-1 405,2**	**-1 497,9**	**-1 112,0**	**-905,8**	**-1 016,9**
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	1 716,3	1 138,8	1 147,5	626,9	257,9	390,4
Amortering av skulder för finansiella leasing						
Amortering av låneskulder						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 716,3**	**1 138,8**	**1 147,5**	**626,9**	**257,9**	**390,4**
Årets kassaflöde	**0,0**	**-100,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Likvida medel vid året början	100,0	200,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Likvida medel vid årets slut	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Förändring likvida medel	**0,0**	**-100,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Kassaflödesanalys kommunkoncernen, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	105,3	200,4	312,9	401,6	539,6	625,1
Justering för ej likviditetspåverkande poster	716,2	1 015,6	687,3	746,0	769,9	646,3
Övriga likviditetspåverkande poster	-25,5	-5,4	25,3	54,7	43,9	93,4
Förändring kortfristiga fordringar	167,2	126,1	-21,5	-12,2	-8,3	-12,4
Förändring förråd och varulager	-44,8	-164,1	-78,9	-62,3	-44,2	-99,4
Förändring kortfristiga skulder	-205,5	-569,5	-96,9	-76,5	-121,6	-133,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**712,9**	**603,1**	**828,3**	**1 051,2**	**1 179,3**	**1 119,1**
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-2 429,2	-1 789,6	-1 975,7	-1 678,1	-1 437,2	-1 509,5
Förvärv av finansiella tillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-2 429,2**	**-1 789,6**	**-1 975,7**	**-1 678,1**	**-1 437,2**	**-1 509,5**
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	1 716,3	1 138,8	1 147,5	626,9	257,9	390,4
Amortering av skulder för finansiella leasing						
Amortering av låneskulder						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 716,3**	**1 138,8**	**1 147,5**	**626,9**	**257,9**	**390,4**
Årets kassaflöde	**0,0**	**-47,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Likvida medel vid året början	100,0	202,4	154,7	154,7	154,7	154,7
Likvida medel vid årets slut	100,0	154,7	154,7	154,7	154,7	154,7
Förändring likvida medel	**0,0**	**-47,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Investeringar

Sammanfattande beskrivning

Varberg växer och utvecklas och med en ökande befolkning kommer ett allt större behov av bland annat bostäder, infrastruktur och verksamhetslokaler. Kommunkoncernens investeringsplan rymmer flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kommer investeringar i bland annat nyproduktion av bostäder, vattenledningar, elnät, gator och cykelvägar. Allt för en hållbar samhällsutveckling. På varberg.se/varbergvaxer går det att följa kommunens investeringsprojekt och prenumerera på nyhetsbrev om vad som händer i de stora projekten som är igång.

Kommunkoncernen förväntas investera för 8,2 mdkr under kommande planperiod. De kommunala bolagen står för 5,2 mdkr av investeringsutgifterna.

Kommunkoncernens planerade investeringsutgifter 2025-2029, mnkr

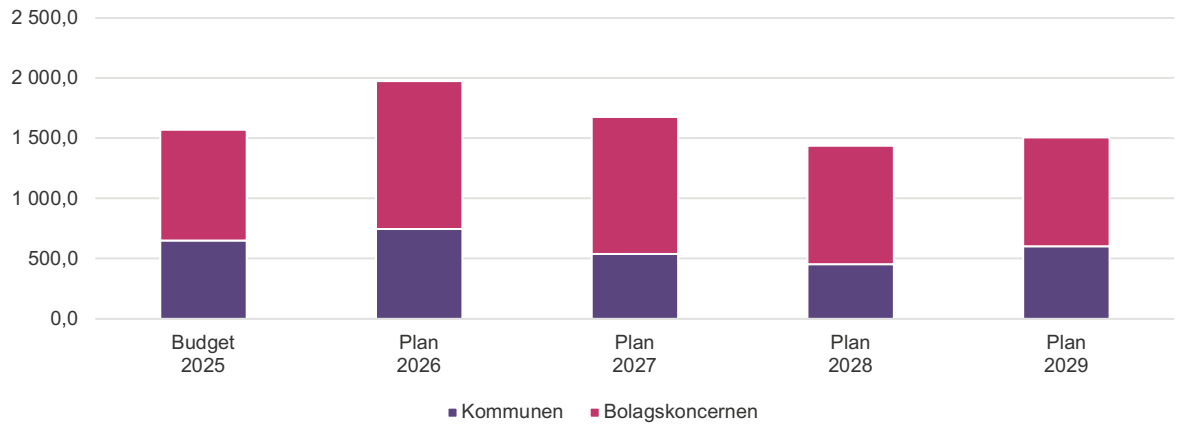

Tabellen nedan visar de planerade investeringsnivåerna för bolagen under planperioden. En detaljerad uppdelning av de olika investeringskategorierna som varje bolag planerar för finns i avsnittet om respektive bolag.

Investeringsbudget koncern, mnkr	Utfall 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Totalt 2025-2029
Varbergs Bostads AB	181	234	191	259	391	374	380	334	1 738
Varberg Energikoncernen AB	245	214	213	234	240	313	213	157	1 157
Varbergs Fastighets AB	114	138	145	43	107	198	172	260	780
Hallands Hamnar Varberg AB	327	226	44	50	76	26	16	51	218
Varberg Vatten AB	326	365	355	333	414	227	203	104	281
Koncernen totalt	1 191	1 175	947	919	1 228	1 138	982	906	5 173

Kommunen

Kommunens finansiella mål medger en genomsnittlig investeringsnivå om 600 mnkr per år för åren 2025-2029. Det sammanlagda investeringsutrymmet för planperioden är 3,0 mdkr för kommunen. I investeringsplanen finns projekt för vilka förstudierna ännu inte är klara och där kalkylerna är osäkra. Dessa investeringar är markerade med ”x”, i tabellen med samtliga projekt, men de preliminära beloppen är inkluderade i det totala investeringsutrymmet.

I tabellen nedan ingår de uppskattade beloppen för ”x:en”, inom respektive område.

Nämndernas investeringar per område 2025-2029, mnkr	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Förskolor och skolor	1 062,3	230,7	250,2	139,6	141,2	300,6
Omsorgsverksamhet	461,9	71,8	152,5	126,8	57,6	53,1
Idrotts- och fritidsanläggningar, inkl. idrottshallar i skolor	102,8	35,3	46,9	18,6	0,0	2,0
Övriga förvaltningsfastigheter	93,5	26,5	16,5	16,5	17,0	17,0
Gator och vägar samt gång- och cykelvägar	354,2	79,7	76,6	73,3	67,5	57,2
Offentlig plats samt Hamnanläggningar	165,0	45,6	40,8	25,5	27,2	25,9
Inventarier och IT	236,1	48,7	49,4	41,6	46,3	50,1
Mark- och fastighetsförvärv	70,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Reinvesteringar i fastigheter	454,0	101,0	101,0	84,0	84,0	84,0
Totalsumma	**2 999,8**	**653,2**	**747,9**	**540,0**	**454,8**	**603,9**

Skolfastigheter

Byggnation av Håstensskolan pågår samt om- och tillbyggnad av Väröbackaskolan. Ytterligare projekt planeras som rör grundskoleplatser i kommunen. Det handlar dels om att anpassa befintliga lokaler så att de bättre stödjer verksamheternas behov, dels om nya grundskoleplatser.

Förskolor

Det pågår byggnation av förskolor i Bläshammar och Limabacka och under budgetåret planeras byggstart av förskola i Trönninge. Utöver det planeras en förskola inom centrumområdet och en inom område nordost under planperioden.

Omsorgsverksamheter

Under planperioden kommer kommunen att bygga ett särskilt boende för äldre i Trönninge samt boenden för personer med funktionsnedsättning. Under perioden startar även planeringsarbetet för ytterligare platser inom omsorgsverksamheter.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Under kommande år avsätts medel för nya idrottshallar och utbyte av konstgräsplaner och löparbanor.

Övriga förvaltningsfastigheter

Gruppen övriga förvaltningsfastigheter innefattar bland annat skydd och beredskap.

Offentlig plats

Flera projekt pågår och det planeras för utveckling av kommunens offentliga platser. Det handlar bland annat om investeringar i lekplatser, mötesplatser, stadsnära skogar och olika former av tillgänglighetsåtgärder. Men även om större projekt såsom en ny masshanteringsstation.

Gång- och cykelvägar samt gator och vägar

Hamn- och gatunämnden genomför flera projekt för att främja hållbart resande. Exempel på detta är cykelvägar och kollektivtrafikåtgärder. Det pågår ombyggnation av korsningar, renovering och gestaltning av broar på olika håll i kommunen och åtgärder kopplat till den nya tågstationen i centrum.

Arbetet syftar till att uppnå ett bättre trafikflöde, ge ökad säkerhet för oskyddade trafikanter och en bättre miljö.

Hamnanläggningar

Denna kategori innehåller löpande hamninvesteringar som behövs för att underhålla och utveckla fritids- och fiskehamnarna i Varberg och Träslövsläge.

Inventarier och IT

De medel som i budget avsätts för inköp av inventarier ska dels användas till färdigställda anläggningar, dels till mindre verksamhetsinvesteringar.

Inom området ingår även inköp av datorer och mobiltelefoner för intern uthyrning till kommunens förvaltningar. Även investeringar i IT-infrastruktur såsom servrar och nätverksutrustning inkluderas.

Mark- och fastighetsförvärv

Kommunfullmäktige avsätter årligen medel till förvärv av strategisk mark, för framtida exploateringar eller för inlösen vid infrastrukturella projekt.

Reinvesteringar i fastigheter

Från och med 2018 redovisas periodiskt underhåll av fastigheter som reinvesteringar. I investeringsbudgeten har därför en årlig utgiftspost avsatts under planperioden. Högre belopp i början av perioden i syfte att åtgärda Veddige simhall.

Kommentarer till investeringsplan

Investeringsplanen visar alla kommunens pågående och planerade investeringar, sorterade under respektive investeringsområde.

Investeringarna är uppdelade i fyra olika kategorier:

- **Pågående projekt** är investeringar som redan är igångsatta.
- **Projekt med tidigare beslut** har ännu inte påbörjats, men finns med i den långsiktiga planen.
- **Nya projekt med slutförd förstudie** har beslutats under 2024 och finns med i budget för första gången.
- **Nya projekt utan slutförd förstudie** är investeringar där förstudie inte är slutförd eller där projektets natur gör att förstudie inte krävs.

Investeringar där förstudie ännu inte är framtagen är markerade med ”x” och investeringar som finansieras externt är markerade med “E” i tabellen. Löpande investeringar avser medel som avsätts under flera år framöver.

Förkortningar på ansvariga nämnder i tabellerna:

KS – Kommunstyrelsen

FGN – Förskole- och grundskolenämnden

UAN – Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

SN – Socialnämnden

KFN – Kultur- och fritidsnämnden

HGN – Hamn- och gatunämnden

BN – Byggnadsnämnden

SRN – Servicenämnden

Skolor och förskolor

1. Håstensskolan

Ny grundskola med kapacitet för 750 elever samt anpassad grundskola med 100 platser och en separat byggnad med 6 platser för elever med särskilda behov. Byggnation pågår och den nya skolan förväntas stå klar att tas i bruk höstterminen 2025, därefter rivs befintlig skola. Skolgård samt hus för elever med särskilda behov planeras stå klart till höstterminen 2026.

2. Håstensskolan, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

3. Om- och tillbyggnad Väröbackaskolan

Kapacitetshöjande åtgärder för att utöka antalet grundskoleplatser, framför allt i högstadiet. Skolan kompletteras med en byggnad som innehåller storkök, matsal samt lokaler för högstadiet. Befintlig skola byggs om, skolan får en bättre anpassad utemiljö, nya parkeringsplatser och säkrare angöring för matleveranser och sopbil. Idag är Väröbackaskolans lokaler mycket belastade. Skolans utbyggnad förbereder även för den planerade byggnationen av bostäder i området. De kapacitetshöjande åtgärderna planeras att vara etablerade under hösten 2025.

4. Om- och tillbyggnad Väröbackaskolan, inventarier
Beräknat behov av inventarier.

5. Tångabergsskolan
Ny F-9-skola i det nya upptagningsområdet enligt beslutad Skolorganisationsutredning 2021. Skolan beräknas utifrån en kapacitet på 650 platser. Projektering pågår parallellt med detaljplanearbetet. Den nya skolan kommer avlasta Deromeskolan, Vidhögeskolan, Lindbergs skola, Bläshammar skola samt Trönninge skola. Inflyttning planeras till höstterminen 2027 på grund av försenad detaljplan.

6. Tångabergsskolan, inventarier
Beräknat behov av inventarier.

7. Bläshammar förskola
En ny förskola i Bläshammar planeras stå klar under hösten 2024, för att möta behovet av förskoleplatser i området för pågående och kommande utbyggnad. Enligt periodiseringen av budget finns den sista delen av medlen 2025 för återstående mindre fakturor, därav finns objektet med i budget 2025.

8. Bläshammar förskola, inventarier
Beräknat behov av inventarier.

9. Limabacka förskola
Ersätter nuvarande Limabacka förskola. Ny förskola planeras för 160 barn med genomförande under 2024-2025. Förskolan planeras stå klar sommaren 2025.

10. Limabacka förskola, inventarier
Beräknat behov av inventarier.

11. Särskilt boende/Förskola Trönninge, förskolans del
Nybyggnation av ett särskilt boende och en förskola på gemensam tomt i Trönninge. För förskole- och grundskolenämndens räkning avses en förskola med 80 platser samt lokaler för pedagogisk omsorg under kväll, natt och helg. I byggnaden planeras även gemensamma lokaler i form av storkök, omklädningsrum och administrativa ytor som delas med omsorgsverksamheten (se nummer 25).

12. Trönninge förskola, inventarier
Beräknat behov av inventarier.

13. Om- och tillbyggnad Trönningeskolan, inventarier
Tillbyggnaden är tagen i bruk höstterminen 2024. Denna investeringspost avser beräknat behov av inventarier.

14. Utemiljösatsningar
Det finns ett behov av att utveckla utemiljöerna inom förskola och grundskola. För att undvika att bygga om gårdarna från grunden finns det avsatta medel till att årligen rusta upp utemiljöerna.

15. Löpande satsningar inomhusmiljö förskola och grundskola
Det finns ett behov av satsningar på inomhusmiljön på flertalet av kommunens förskolor och skolor. Inventarier är utrangerade och satsningen löper över flera år.

16. Trönningenäs förskola, inventarier

Förskolan är tagen i bruk höstterminen 2024. Denna investeringspost avser beräknat behov av inventarier.

17. Om- och tillbyggnad Bockstensskolan

Kapacitetsökning till 650 platser genom ombyggnation av befintliga lokaler för att klara F-6 i två paralleller samt tillbyggnad av ett fristående högstadium med fyra paralleller. Även tillbyggnad av befintligt kök och matsal ingår i projektet.

18. Förskoleplatser Mentorn 1

Varbergs stad växer och det pågår och planeras för stadsomvandling genom förtätningsprojekt samt utbyggnad av flera stadsdelar. I Varbergs stads centrala delar finns en brist på förskoleplatser. Därav planeras en ny förskola i området.

19. Förskoleplatser Nordost och inventarier

I nordöstra delen av Varbergs kommun ligger serviceorten Kungsäter. I Kungsäter har det i flera år varit brist på förskoleplatser och det pågår en utredning om hur förskolans lokaler kan bli mer ändamålsenliga och hur förskolans kapacitet kan öka.

20. Förskoleplatser Sydväst

Varberg växer och det pågår och planeras för omfattande utbyggnad av bostäder i stadens sydvästra delar vilket medför behov av fler förskoleplatser i området.

21. Ny gymnasieskola

En utökning av gymnasieplatser behövs för att möta den demografiska utvecklingen. En förstudie gällande utbyggnad av skolan är framtagen.

22. Förskoleplatser Centrum och inventarier

Varbergs stad växer och det pågår och planeras för stadsomvandling genom förtätningsprojekt samt utbyggnad av flera stadsdelar. I Varbergs stads centrala delar finns en brist på förskoleplatser. Perioden 2025-2029 finns behov av att ersätta Trädlyckans förskola med en ny enhet.

23. Grundskoleplatser upptagningsområde Bläshammar

Investeringar i Bläshammar skola syftar till att iordningställa skolans lokaler till att bli en F-6 skola för maximalt 350 elever i samband med etableringen av Tångabergsskolan och avetableringen av skolans paviljonger.

24. Grundskoleplatser upptagningsområde Mariedal/Almers

När anpassad grundskola flyttar ut från Mariedalsskolan och Almers skola till nya Håstensskolan behöver lokalerna iordningställas för ordinarie skolverksamhet vilket kommer att medföra vissa investeringar.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skolor och förskolor					**1062,3**	**230,7**	**250,2**	**139,6**	**141,2**	**300,6**
Pågående projekt										
1	Håstensskolan	KS	32628	480,4	153,5	125,8	27,7			
3	Om- och tillbyggnad Väröbackaskolan	KS	32603	120,5	8,2	8,2				
5	Tångabergsskolan	KS	32629	313,7	229,7	2,4	166,2	61,1		
7	Bläshammars förskola	KS	32626	57,8	3,4	3,4				
9	Limabackaförskola	KS	32358	69,9	13,5	13,5				
11	Särskilt boende/förskola Trönninge, förskolans del	KS	37408	71,1	63,9	21,3	28,4	14,1		
13	Om- och tillbyggnad Trönningeskolan, inventarier	FGN	32621	6,6	1,7	1,7				
14	Utemiljösatsningar	FGN	36151	22,0	12,5	2,5	5,0	5,0		
15	Löpande satsningar inomhusmiljö förskola och grundskola	FGN	36152	Löpande	15,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4	Om- och tillbyggnad Väröbackaskolan, inventarier	FGN	32603	4,0	1,0	0,5	0,5			
10	Limabacka förskola, inventarier	FGN	32358	3,2	1,3	0,6	0,6			
8	Bläshammars förskola, inventarier	FGN	32626	2,4	0,6	0,6				
16	Trönningenäs förskola, inventarier	FGN	32355	1,6	0,4	0,4				
Projekt med tidigare beslut										
2	Håstenskolan anpassad grundskola, inventarier	FGN	32628	15,3	15,3	12,2	3,1			
2	Håstenskolan, inventarier	FGN	32628	24,5	24,5	19,6	4,9			
12	Trönninge förskola, inventarier	FGN	37408	2,4	2,4		1,8	0,6		
6	Tångabergsskolan, inventarier	FGN	32629	21,2	21,2	14,8	4,2	2,2		
Nya projekt med slutförd förstudie										
17	Om- och tillbyggnation Bockstensskolan	KS	32630	228,5	108,5				30,0	78,5
Nya projekt utan slutförd förstudie										
18	Förskoleplatser Mentorn 1	FGN		x	x					x
19	Förskoleplatser Nordost	FGN		x	x		x	x	x	
19	Förskoleplatser Nordost, inventarier	FGN		x	x			x		
20	Förskoleplatser Sydväst	FGN		x	x					x
21	Ny gymnasieskola	UAN	39105	x	x				x	x
22	Förskoleplatser Centrum	FGN		x	x			x	x	x
22	Förskoleplatser Centrum, inventarier	FGN		x	x			x		

23	Grundskoleplatser upptagningsområde Bläshammar	FGN	x	x				x	x
24	Grundskoleplatser upptagningsområde Mariedal/Almers	FGN	x	x		x	x	x	

Omsorgsverksamhet

25. Särskilt boende / Förskola Trönninge, omsorgsverksamhetens del

Nybyggnation av ett särskilt boende och en förskola på gemensam tomt i Trönninge. Byggnation avser för Socialnämndens räkning ett boende för service och omvårdnad av äldre innehållande ca 60 platser samt lokaler för hemtjänst. I byggnaden planeras även gemensamma lokaler i form av storkök, omklädningsrum och administrativa ytor som delas med förskoleverksamheten (se nummer 11).

26. Inventarier särskilt boende Trönninge

Beräknat behov av inventarier.

27. Gruppbostad LSS, 6+6 enhet

Budget avser ett boende med 6+6 platser och beräknas vara klart under 2028.

28. Gruppbostad LSS, 6+6 enhet, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

29. Servicebostäder, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

30. Särskilt boende, kapacitetsökning befintliga boenden och inventarier

För att möta den demografiska utvecklingen planeras att tillskapa fler platser inom befintligt lokalbestånd.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Omsorgsverksamhet					**461,9**	**71,8**	**152,5**	**126,8**	**57,6**	**53,1**
Pågående projekt										
25	Särskilt boende/Förskola Trönninge, omsorgsverksamhetens del	KS	37408	239,3	215,1	71,8	95,7	47,6		
Projekt med tidigare beslut										
26	Inventarie särskilt boende Trönninge	SN		7,0	7,0			7,0		
Nya projekt utan slutförd förstudie										
27	Gruppbostad LSS, 6+6 enhet	SN		x				x	x	
28	Gruppbostad LSS, 6+6 enhet, inventarier	SN		x					x	
29	Servicebostäder, inventarier	SN		x			x			
30	Särskilt boende, kapacitetsökning befintliga boenden	SN		x			x	x	x	x
30	Särskilt boende, kapacitetsökning befintliga boenden, inventarier	SN		x				x		x

Idrotts- och fritidsanläggningar

31. Håstensskolan, idrottshall

Till den nybyggda skolan planeras för en fullstor, delbar idrottshall samt ytterligare två mindre hallar, lokaler för omklädning med mera och kompletterande idrottsyta för att klara behovet av idrottstimmar för skola och föreningsliv.

32. Håstensskolan idrottshall, AV-utrustning och inventarier

Beräknat behov av AV-utrustning och inventarier.

33. Tångabergsskolan, idrottshall

Till den nybyggda skolan planeras för en fullstor, delbar idrottshall samt lokaler för omklädning och viss kompletterande verksamhetsyta för att klara behovet för skola, verksamhet och föreningsliv.

34. Tångabergsskolan, idrottshall, AV-utrustning och inventarier

Beräknat behov av AV-utrustning och inventarier.

35. Reinvestering av löparbanor och konstgräsplaner

Friidrottsfunktioner och ytor behöver åtgärdas för att klara en fortsatt verksamhet på Påskbergsvallen. I budget ingår också medel för att färdigställa reinvestering av de konstgräsplaner som pågår 2024/2025.

36. Bockstensskolan idrottshall (Sparbanken Wictory Center)

Anpassning av Sparbanken Wictory Center för skoländamål i samband med om- och tillbyggnad av Bockstensskolan.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Idrotts- och fritidsanläggningar					**102,8**	**35,3**	**46,9**	**18,6**	**0,0**	**2,0**
Pågående projekt										
31	Håstensskolan, idrottshall	KS	32628	106,3	34,0	27,8	6,1			
33	Tångabergsskolan, idrottshall	KS	32629	75,1	55,0	0,6	39,8	14,6		
32	Håstensskolan idrottshall, AV-utrustning och inventarier	KFN	32628	5,0	3,9	3,9				
Projekt med tidigare beslut										
34	Tångabergsskolan, idrottshall, AV-utrustning och inventarier	KFN	32629	5,0	5,0		1,0	4,0		
Nya projekt med slutförd förstudie										
35	Reinvestering av löparbanor och konstgräsplaner	KFN		3,0	3,0	3,0				
36	Bockstensskolan idrottshall (SWC-hallen)	KS		18,4	2,0					2,0

Övriga förvaltningsfastigheter

37. Löpande ram för verksamhetsanpassningar

Budgetposten ska inrymma medel för kapacitetshöjande åtgärder där avsteg från fastighetsinvesteringsprocessen och budgetprocessen måste göras. Budgetposten ska även kunna användas för anpassning och utveckling av befintliga fastigheter som exempelvis kan ske i samband med planerat underhåll eller där åtgärder krävs för att iordningställa och utveckla befintliga och nya fastigheter som förvärvas för att göra dessa uthyrningsbara, energieffektivare och estetiskt tilltalande med syfte att bevara och höja värdet på fastigheten.

38. Löpande myndighetskrav fastighet

Har som syfte att tillgodose krav på åtgärder i kommunens fastigheter för att uppfylla lagar, förordningar och allmänna råd.

39. Löpande ram för projektkomplettering

Används till behov av mindre kompletteringar i redan färdigställda och avslutade fastighetsinvesteringar.

40. Skydd och beredskap

Avser åtgärder som syftar till att säkerställa funktion i kommunägda samhällsviktiga byggnader under kristid, exempelvis tekniska installationer för reservkraftförsörjning, dricksvattenförsörjning och personskydd.

41. Tillfälliga evakueringslokaler

Budgetposten möjliggör att lagstadgad verksamhet kan fortgå samtidigt som man genomgår prioriterat underhållsarbete i fastigheter, genom exempelvis tillfälliga lokallösningar, förhyrning eller nödvändiga moduletableringar i anslutning till de fastigheter som riskerar beröras.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Övriga förvaltningsfastigheter					**93,5**	**26,5**	**16,5**	**16,5**	**17,0**	**17,0**
Pågående projekt										
37	Löpande ram för verksamhetsanpassningar	KS	31127	Löpande	50,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
38	Löpande myndighetskrav fastighet	KS	32190	Löpande	15,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
39	Löpande ram för projektkomplettering	KS	31130	Löpande	13,5	2,5	2,5	2,5	3,0	3,0
Nya projekt med slutförd förstudie										
40	Skydd och Beredskap	KS	31240	10,0	5,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Nya projekt utan slutförd förstudie										
41	Tillfälliga evakueringslokaler	KS		10,0	10,0	10,0				

Gator och vägar samt gång- och cykelvägar

42. Reinvestering broar 2024 - 2027

Vart sjätte år görs en huvudinspektion av kommunens broar. Vid inspektionen dokumenteras och tillståndsklassas eventuella skador på broarna vilket leder fram till underhållsåtgärder som krävs för att säkerställa broarnas funktion och livslängd. Projektet syftar till att åtgärda de noterade skadorna.

43. Ombyggnad av korsningar och gator

Inom Varbergs kommun finns ett antal korsningar som är i behov av ombyggnad för att erhålla bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter, och bättre miljö. Projektet har omfattat åtta korsningsåtgärder, fyra av dessa korsningar har byggts om. De återstående planerade korsningarna är:

- Österleden-Ölandsgatan,
- Österleden-Träslövsvägen,
- Träslövsvägen-Västkustvägen
- Rosenfredsgatan-Ringvägen

I projektet ingår även att bygga om och rusta upp ett antal gator i Varbergs tätort för att förbättra trafiksäkerheten och gestaltningen på gatorna. De aktuella gatorna är:

- Kattegattsvägen (färdigställs under 2024)
- Trädlyckevägen (färdigställs under 2025)
- Bandholtzgatan (färdigställs under 2025)

44. Mathilda Ranchs allé etapp 1-4

Utvecklingen av stationsområdet och Västerport kommer att kräva höjdjusteringar av Östra Hamnvägen. Marken runt stationsområdet kommer att höjas vilket medför att anpassningar behöver göras på anslutande gator för att gatornas funktioner ska kunna bibehållas. Östra Hamnvägen ska även byggas om för att förändras från industrigata till stadsgata och skapa en ny entré till Varberg centrum. I samband med ombyggnaden kommer gatan döpas om från Östra Hamnvägen till Mathilda Ranchs allé.

45. Löpande trafikinvesteringar

Löpande trafikinvesteringar är mindre investeringar gällande gator, vägar och gång- och cykelvägar. Det kan till exempel vara beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trafikmiljöåtgärder, belysning eller cykelrelaterade investeringar.

46. Löpande infrastruktur skolor och särskilt boende

Det planeras ett antal nya skolor, förskolor och särskilda boende framöver. För att ta sig till dessa behövs oftast nya gång- och cykelvägar, säkra passager och anslutningar från hållplatser.

47. Löpande cykelinvesteringar

Projektets syfte är att utifrån kommunens cykelplan skapa ett sammanbyggt och attraktivt cykelvägnät som Varbergs boende och besökare ska vilja cykla på och på så sätt minska de korta bilresorna.

48. Anslutningar omkring Varbergs station etapp 1

Ett nytt stationsområde ska byggas till följd av byggnationen av Varbergstunneln. En flytt av stationen kommer också att påverka de befintliga angränsande gatorna och dess omgivande kvarter. Den första etappen är en direkt följd av utvecklingen

runt stationsområdet och Västerport och behöver genomföras i samband med stationsutbyggnaden. Då marken vid det nya stationsområdet höjs medför det att åtgärder behöver göras för att trafiken ska komma fram, tillgänglighetsanpassa stationsområdet med intilliggande kvarter.

49. Västsvenska paketet cykel - extern finansiering

Varbergs kommun har blivit beviljade medel från Västsvenska paketet för kvalitetshöjande åtgärder för cyklister i det nya stationsområdet. De kvalitetshöjande åtgärderna kommer bland annat att omfatta cykelgarage, självservicestation, cykelboxar, effektivare nyttjande av markparkering och större avstånd mellan cykelställen.

50. Korsning Österleden - Ölandsgatan

Syftet med projektet är att förbättra framkomligheten för bil och buss samt öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter

51. Korsning Österleden - Träslövsvägen

I den här korsningen upplevs svårigheter att komma ut från Träslövsvägen till Österleden. Detta får till följd att många väljer annan väg genom bostadsområdet Erlandsgården. Vid hård trafikering på Österleden uppstår långa köer då vänstersvängande trafik blockerar vägen. En gång- och cykeltunnel finns strax söder om korsningen, men den upplevs otrygg då den är låg och trång samt saknar belysning. Många väljer därför att gå eller cykla över korsningen Österleden-Träslövsvägen, vilket är högst olämpligt ur trafiksäkerhetssynpunkt då den saknar passage.

52. Kattegattleden Nordvära

Kattegattleden är ett regionalt projekt, där Region Halland är huvudansvarig, som innefattar utbyggnad av cykelvägar i tio kommuner ifrån Helsingborg till Göteborg. I Varberg har sträckan Åhs – Morup byggts ut av Trafikverket under 2022 - 2023. Återstående del avser sträckning vid Nordvära i norra delen av kommunen.

53. Belysning gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845

Medel för belysning av gång- och cykelväg mellan Löftaskog och Frillesås längs med statlig väg.

54. Norrgatan

Norrgatan ligger i stadskärnan och sträcker sig mellan Västra Vallgatan och Östra Vallgatan. Sträckan mellan Drottninggatan och Östra Långgatan är, till skillnad från resterande delar av gatan, inte ombyggd och anpassad till riksintresset för kulturmiljö och funktionerna i staden idag och i framtiden. Projektets mål är att i samband med exploateringen av Postmästaren 14 med flera bygga om Norrgatan för att få en sammanhållen gestaltning av Norrgatan i hela dess sträckning.

55. Gång- och cykelväg Syllingevägen Veddige-Värö etapp 1

Expansion hos Södra tillsammans med Ringhals har genererat ett ökat trafikflöde på Syllingevägen av såväl arbetspendling som tung trafik och risken för cyklister och gående är påtaglig. Därför finns ett behov av att bygga en ny gång- och cykelbana mellan Veddige och Väröbacka. Om projektet blir förskjutet på grund av externa omständigheter har Hamn- och gatunämnden möjlighet att omprioritera till andra investeringsobjekt inom nämndens ansvarsområde som är beslutade genom budget 2025.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Gator och vägar samt gång- och cykelvägar					**354,2**	**79,7**	**76,6**	**73,3**	**67,5**	**57,2**
Pågående projekt										
42	Reinvestering broar 2024-2027	HGN	35039	8,6	6,6	2,2	2,2	2,2		
43	Ombyggnad av korsningar och gator	HGN	35004	79,65	11,0	11,0				
44	Mathilda Ranchs allé etapp 1-4	HGN	38210	127,46	106,9	23,7	23,7	23,7	23,7	12,3
45	Löpande trafikinvesteringar	HGN	35900	Löpande	76,0	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
46	Löpande infrastruktur skolor & Särskilt boende	HGN	35024	Löpande	80,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
47	Löpande cykelinvesteringar	HGN	35601	Löpande	16,2	1,0	1,0	3,4	5,4	5,4
48	Anslutningar omkring Varbergs station Etapp 1	HGN	38142	33,66	20,3		9,9	10,3		
49	Västsvenska paketet cykel - extern finansiering	HGN	35181	E		E	E			
Projekt med tidigare beslut										
50	Korsning Österleden/Ölandsg	HGN		12	12,0				6,0	6,0
51	Korsning Österleden/Träslövsv	HGN		12	2,3					2,3
52	Kattegattleden Nordvära	HGN		2,5	2,5			2,5		
53	Belysning Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845	HGN		1,3	1,3				1,3	
Nya projekt med slutförd förstudie										
54	Norrgatan	HGN		2	2,0	2,0				
55	Gång- och cykelväg Syllingevägen Veddige-Värö Etapp 1	HGN	31303	26,7	17,2	8,6	8,6			

Offentlig plats samt Hamnanläggningar

56. Utveckling av badplatser fas 2

Utveckling av badplatser fas 2 handlar om att höja standarden och utföra punktinsatser på ett antal badplatser i enlighet med badplatsriktlinjen. Utformningen av varje plats löses i samband med respektive delprojekt. Inom projektet ingår även utbyte av organowood till tryckimpregnerat trä på badplatserna Barnens badstrand och Getterön 5:e vik.

57. Löpande investeringar park/allmän plats

Löpande investeringar inom park/allmän plats är mindre investeringar gällande stadsdels/tätortslekplatser, mindre lekplatser, mötesplatser, motionsspår, ungdomshäng på landsbygd, trädförnyelse, offentliga toaletter, mindre centrumåtgärder och tillgänglighetsåtgärder.

58. Utformning av Lassabackadeponin

Projektets syfte är att i samband med sluttäckningen av Lassabackadeponiområdet skapa ett attraktivt rekreationsområde och utflyktsmål. Det är ett inkluderande projekt där alla människor ska kunna ta del av den gemensamma miljön samtidigt som ekologiska värden är centralt för projektets gestaltning. Projektet bevarar, kompletterar och förstärker befintliga ekosystemtjänster som dagvattenhantering, pollinering och pedagogisk lek. Projektet tillskapar också nya ekosystemtjänster som biologisk mångfald i mångfaldsträdgården.

59. Servicebyggnad fästningsområdet

Området kring Fästningsbadet och strandpromenaden saknar servicefunktioner i form av toaletter och omklädningsmöjligheter. Uppdraget är att planera för en servicebyggnad. För genomförandet behöver en ny detaljplan tas fram.

60. Stadsnära skogar

Syftet med projektet är att säkerställa och utveckla de stadsnära skogarna för framtida generationer genom åtgärder och förändrad skötsel som ökar den biologiska mångfalden och rekreationsvärdena. Projektet omfattar sex av Varbergs stadsskogar; Brunnsbergsskogen, Furubergsskogen, Göingegården, Hamre kulle, Prästakullen och Påskbergsskogen.

61. Löpande hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar är investeringar som behövs för att underhålla och utveckla fritids- och fiskehamnarna i Varberg och Träslövsläge.

62. Löpande ram för ökad krontäckning

Syftet med projektet är att komplettera större ytor där träd helt saknas och där de har möjlighet att breda ut både krona och rotsystem samt för att få in varierande arter och storlekar (succession) i befintliga bestånd.

63. Masshanteringsstation

Syftet med projektet är att tillskapa och säkerställa ytor för kommunens masshantering och etablera en masshanteringsstation och på så sätt ge förutsättningar att arbeta ekonomiskt och hållbart med ett cirkulärt arbetssätt kring massor och material.

64. Societetsparkens upprustning

Projekt består dels av mindre punktinsatser som utförs 2021/2022, dels av en restaurering av parken som planeras utföras 2026.

65. Stationsområde Varberg stad - extern finansiering

Trafikverket anlägger en tågtunnel med dubbelspår genom Varbergs stad för att öka kapaciteten, minska restiden och få bort spåret från markytan för en förbättrad miljö och undvika olyckor mm. För att fortsatt ha en levande stadskärna kommer stationen vara kvar i centrum. Det blir en knutpunkt med både tåg och buss strax norr om dagens järnvägsstation. Enligt avtal med Trafikverket överlåts byggnation av stationsområde i Varbergs stad till Varbergs kommun. Trafikverket står för finansieringen.

66. Stationsområde Värö

Under 2021 tecknades en avsiktsförklaring avseende Värö station mellan Trafikverket, Region Halland och Varbergs kommun. Avsiktsförklaringen innebär att parterna är överens om att genomföra projektet tillsammans och att kommunen kommer att finansiera projektet. Genomförandet av stationen kan ses som två delar. En del är medfinansiering av Trafikverkets spårarbeten och en del är kommunala investeringar i stationsområde, parkering och anslutningar. I dagsläget finns bara en grov uppskattning av vilket resursbehov det medför. Förstudien för den kommunala investeringen är slutförd och godkänd. Ännu finns ingen projektkalkyl men budgetmedel finns för detaljplan, som är nästa skede.

67. Utveckling av f.d. spårområde Västkustbanan

När Varbergstunneln står klar kommer befintliga spår och järnvägsutrustning att rivas och Trafikverket lämnar över större delen av marken till kommunen. Under 2024 godkändes idéstudien i kommunfullmäktige. Den innehåller bland annat ett grönstråk samt gång- och cykelväg utmed hela sträckan, två kortare bilvägar, igenfyllnad av Hästhagaberget samt områden utpekade för möjlig exploatering. Hittills har en förstudie startats upp. Ytterligare två förstudier kommer att påbörjas under året och planeras slutföras under 2025.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Offentlig plats samt Hamnanläggningar					**165,0**	**45,6**	**40,8**	**25,5**	**27,2**	**25,9**
Pågående projekt										
56	Utveckling av badplatser fas 2	HGN	35033	26,1	3,9	2,7	1,2	0,1		
57	Löpande investeringar park/allmän plats	HGN	35901	Löpande	49,0	8,6	8,6	10,6	10,6	10,6
58	Utformning av Lassabackadeponin	HGN	35150	35,5	1,2	1,2				
59	Servicebyggnad fästningsområdet	HGN	35037	10,7	4,1	4,1				
60	Stadsnära skogar	HGN	35152	18,5	10,3	1,5	0,7	2,7	2,7	2,7
61	Löpande hamninvesteringar	HGN	35802 35807	Löpande	5,5	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
62	Löpande ram för ökad krontäckning	HGN	35025	Löpande	10,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
63	Masshanteringsstation	HGN	35022	42,9	40,9	21,5	19,4			
64	Societetsparken upprustning	HGN	35021	17,1	16,2		6,9	6,7	2,7	
65	Stationsområde Varberg stad - extern finansiering	HGN	38401	E		E	E			

Nya projekt med slutförd förstudie										
66	Stationsområde Värö	KS	31401	x	0,9	0,9	x	x	x	x
Projekt med tidigare beslut										
67	Utveckling av f.d. spårområde Västkustbanan	KS		2,0	2,0	2,0				

Inventarier och IT

68. Byggnadsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Här ingår uppdatering av instrument samt flygfotografering.

69. Förskole- och grundskolenämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Förskole och grundskolenämndens ram för myndighetsprioriterade anpassningar för inom- och utomhusmiljön i syfte att möta barn och elever med särskilda behov.

70. Hamn- och gatunämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Hamn- och gatunämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar under året.

71. Kommunstyrelsens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Kommunstyrelsens löpande ram för mindre verksamhetsinvesteringar.

72. Kultur- och fritidsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Kultur- och fritidsnämndens löpande ram för mindre verksamhetsinvesteringar används till bland annat inköp av maskiner, utrustning och övriga inventarier.

73. Socialnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Socialnämndens löpande investeringsbudget som ska användas till mindre investeringar inom nämndens ansvarsområde. Bland annat kommer dessa medel att användas för inventarier till Fogdevägens båda gruppbostäder.

74. Utbildning- och arbetsmarknadsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ram för mindre investeringar som främst nyttjas till inventarieinköp och lärmiljöanpassningar för att säkerställa arbetsmiljö och en ändamålsenlig lärmiljö.

75. Löpande ram för konstnärlig gestaltning

Avser medel för konstnärlig gestaltning på landsbygd och i byggprojekt.

76. Löpande ram för arbetsmaskiner

Budget för att löpande byta ut vissa arbetsmaskiner till exempel gräsklippare, sopmaskiner och traktorer.

77. Löpande ram för inventarier och IT

Nyttjas för samtliga löpande investeringar inom Servicenämndens verksamhet.

- Inventarier kök och matsal
- Intern uthyrning mobiltelefoner, datorer och skrivare

- Utökad infrastruktur laddstolpar
- IT-infrastruktur
- Verksamhetsutveckling övrigt

78. Boverkets krav på laddplatser

Projektet avser utbyggnad av laddstolpar i anslutning till kommunala arbetsplatser.

79. Nytt system KLM

Investeringsmedel för nytt handläggningsstöd för kommunala lantmäterimyndigheten.

80. Wallstreet

Konstnärlig gestaltning i samband med konstfestivalen Wallstreet.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Inventarier och IT					**236,1**	**48,7**	**49,4**	**41,6**	**46,3**	**50,1**
Pågående projekt										
68	Byggnadsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	BN	33101	Löpande	8,0	0,9	1,8	1,8	1,8	1,8
69	Förskole- och grundskolenämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	FGN	36101	Löpande	13,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
70	Hamn- och gatunämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	HGN	35101	Löpande	11,0	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0
71	Kommunstyrelsens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	KS	31125	Löpande	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
72	Kultur- och fritidsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	KFN	34101	Löpande	15,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
73	Socialnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	SN	37100	Löpande	11,9	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
74	Utbildning- och arbetsmarknadsnämndens ram för mindre verksamhetsinvesteringar	UAN	39101	Löpande	9,5	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
75	Löpande ram för konstnärlig gestaltning	KFN	34104	Löpande	12,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
76	Löpande ram för arbetsmaskiner	HGN	35160	Löpande	20,2	2,5	5,3	3,6	2,5	6,3
77	Löpande Inventarier och IT	SRN	32100	Löpande	121,3	25,8	22,3	19,2	27,0	27,0
78	Boverkets krav på laddplatser	SRN		6	6,0	2,0	2,0	2,0		
Projekt med tidigare beslut										
79	Nytt system KLM	BN		3,0	3,0		3,0			
80	Wallstreet	KFN		1,5	1,5	1,5				

Mark- och fastighetsförvärv

81. Löpande markförvärv

Investeringsbudgeten för markförvärv används för löpande inköp av mark som i längden ska säkra kommunens markinnehav för framtida planläggning.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Mark- och fastighetsförvärv					**70,0**	**14,0**	**14,0**	**14,0**	**14,0**	**14,0**
Pågående projekt										
81	Löpande markförvärv	KS		Löpande	70,0	14	14	14	14	14

Reinvesteringar i fastigheter

82. Löpande reinvesteringar fastighet (inklusive energieffektivisering)

Planerat underhåll av kommunens fastigheter samt energieffektiviseringsåtgärder. Här inryms medel för reinvestering av Veddige simhall.

83. Reinvestering Veddige simhall

Projektet kommer att prioriteras under planperioden med start 2025. Kommunstyrelsen har möjlighet att omfördela och prioritera medel från ”reinvesteringar fastighet” till Veddige simhall.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Reinvesteringar i fastigheter					**454,0**	**101,0**	**101,0**	**84,0**	**84,0**	**84,0**
Pågående projekt										
82	Löpande reinvesteringar fastighet (inklusive energieffektivisering)	KS	32900	Löpande	454,0	101	101	84	84	84
Nya projekt utan slutförd förstudie										
83	Reinvestering Veddige simhall och tillkommande underhållsåtgärder i byggnaden	KS		x	x	x	x			

Medfinansiering

84. Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån-Lycketorpsvägen), väg 845

Gång- och cykelväg mellan Löftaskog och Frillesås längs med statlig väg. Kommunen kommer att medfinansiera projektet.

85. Gång- och cykelväg, Veddige-Derome

Gång- och cykelväg mellan Veddige och Derome längs med statlig väg. Kommunen kommer att medfinansiera projektet.

86. Värö station

Varbergs kommun, Trafikverket och Region Halland arbetar tillsammans i samverkan med projektet Värö station. Varbergs kommun kommer att finansiera projektet. Finansieringen av stationen kan ses som två delar. Utöver den kommunala investeringen i stationsområdet finns medfinansiering av Trafikverkets anläggning med plattformar och övergångsbro. I dagsläget finns bara en grov uppskattning av vilket resursbehov det medför. Budgetmedel finns avsatta 2024 för framtagande av järnvägsplan och systemhandling, vilket är nästkommande fas som kommer sträcka sig in i 2025.

87. Norra stationsbron

Norra stationsbron planeras att gå över järnvägstråget mellan Birger Svensson väg och Östra Hamnvägen strax norr om den framtida stationen. Den behövs bland annat för att minimera och avlasta trafiken i stationsområdet och utanför stationsbyggnaden. Bron kommer att vila på trågkanten och behöver anläggas i samband med byggnationen av den övriga järnvägsanläggningen.

Nr. i text	Investeringsområde / status/ projekt	Ansvarig nämnd	Projekt-kod	Total Projekt-budget	Total budget under perioden 2025-2029	Budget 2025	Ram 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Medfinansiering										
84	Gång- och cykelväg Stråvalla (Löftaån- Lycketorpsvägen), väg 845	HGN		4,3	4,3			2,1	2,2	
85	Gång- och cykelväg Veddige-Derome	HGN		4,2	4,2			2,1	2,1	
86	Värö station	KS		x	x		x	x	x	x
87	Norra stationsbron	KS		27	1,7	1,7				

Exploateringar

Sammanfattande beskrivning

Kommunens exploateringsverksamhet handlar om att anskaffa, utveckla och iordningställa mark (fastigheter enligt definition i 1:1 JB) på platser där människor ska kunna bo och bedriva verksamhet.

I exploateringsbudgeten ingår kommunala och privata projekt där marken är kommun- eller privatägd. Privata projekt finns med i budget när kommunen tecknat avtal att mot betalning ta fram detaljplan, och i flera fall anlägga vägar och grönytor. Vid en exploatering omvandlas råmark till mark för bostäder eller verksamhet. Det medför investeringar i infrastruktur för såväl VA- och energiförsörjning som allmän plats, det vill säga gator, cykelvägar och grönområden. Den primärkommunala budgeten omfattar enbart investeringar i allmän plats eftersom VA-kollektiv eller energiöverföring ägs och sker via bolag.

Intäkter vid exploatering

Om kommunen äger markområdet som exploateras, kommer kvartersmarken att anvisas till byggherrar (exploatörer i form av juridiska personer) eller säljas som småhustomter till personer i tomtkön (fysiska personer). Försäljningen genererar då intäkter till kommunen. Om markområdet istället ägs av privat exploatör kommer denne att sälja kvartersmarken. Allmän plats kan anläggas av kommunen mot ersättning från exploatören, eller anläggas av exploatören enligt kommunala anvisningar. Den exploateringsersättning som kommunen erhåller behandlas som en intäkt i kommunens resultat när anläggningarna är färdigställda.

Både när kommunen äger marken och när en privat exploatör äger marken övergår ofta allmän plats till kommunen och hamn- och gatuförvaltningen för framtida drift och skötsel. Anläggningarna kommer även att generera kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta under sin nyttjandetid.

Exploateringsbudget 2025-2029

Exploateringsverksamheten förväntas fortsatt ha en betydande påverkan på den kommunala budgeten. Det råder osäkerhet kring när de olika projekten ger resultatpåverkan. Ett överklagande eller en förändring i efterfrågan kan fördröja genomförandet av ett projekt och framtida försäljningar eller debiteringar med flera år. Likväl är det viktigt att arbeta med en långsiktig exploateringsplan. Exploateringsplanen för åren 2025 - 2029 är gjord efter de förutsättningar som nu är kända. Konjunkturläget påverkar i form av stigande priser och projekt försenas såväl vad gäller inledandet som avslutandet. Detta är mest tydligt i de privata exploateringsprojekten. Byggherrarna/exploatörerna är fortfarande avvaktande till nya byggstarter.

De största förändringarna som har skett sedan budget 2024 är tidsförskjutningar av projekt framåt i tiden samt att några nya kalkyler har tagits fram eller arbetats om för områden i Trönninge, Bläshammar, Trönningenäs och Ramstorp i Veddige. Detta medför en minskning av resultatnivåerna 2025-2026 men en ökning 2027-2028, jämfört med tidigare budget.

I början av 2024 vann detaljplanen för Västerport etapp 1 laga kraft. Projektorganisationen har startat upp igen och ekonomin i projektet ses över. I detta budgetunderlag har utgifter för Västerportsprojekten räknats upp och intäkter senarelagts till efter planperioden. För etapp 1 innebär det i detta scenario att det inte finns något överskott kvar i projektkalkylen (kassaflöde). Däremot beräknas etapp 1 medföra et positivt exploateringsresultat efter planperioden.

Under åren 2025 – 2029 beräknas kommunal markanvisning och tomtförsäljning inbringa en nettointäkt på drygt 150 mnkr. De enskilt största projekten är verksamhetsområde Holmagärde och Östra Kvarnagården där den tidsmässiga fördelningen av intäkterna är beroende av efterfrågan på verksamhetsmark. Det största projektet inom bostadsområden är första detaljplanen i Östra Träslövsläge/Gamla Köpstad (Tvååkers-Ås 2:3).

Under planperioden beräknas även kommunen kunna debitera drygt 200 mnkr i exploateringsersättning, där de största projekten är Göingegården etapp 1 och Bläshammar etapp 3. Dessutom beräknas kommunen ta över allmän plats som byggts av extern exploatör till ett värde av nästan 30 mnkr. Detta avser allmän plats i Trönningenäs.

De kostnader som kommer att lyftas direkt under planperioden avser främst restvärdesavskrivning på kaj och rivning av Södras magasin. Dessa kostnader uppstår när hamnverksamheten flyttar till den nya Farehamnen och platsen börjar exploateras för bostäder.

Samtidigt medför exploateringsverksamheten under den här tiden att anläggningar i form av allmän plats kommer tillföras till kommunens balansräkning till ett totalt värde av drygt 540 mnkr. De största delarna avser gator kring nya stationsområdet, Veddige, Stråvalla, Träslövsläge/Gamla Köpstad, Bläshammar, Trönningenäs, Göingegården samt Östra Kvarnagården. Dessa anläggningar kommer att öka avskrivningarna med ca 12 mnkr. Skötsel och drift av dessa anläggningar beräknas medföra en ökad driftskostnad med ca 10 mnkr. Parkeringshus/garage i Västerport kommer öka hyreskostnaderna med ca 10 mnkr.

I tabellen nedan redovisas exploateringsbudgeten som helhet samt specificerat för större objekt samt objekt med ett negativt kassaflöde överstigande 1 mnkr. Objekt som har en mindre påverkan under planperioden summeras längst ned i tabellen. Detta avser främst objekt som avslutas tidigt under planperioden. I projekt där planeringsdirektiv inte finns innehåller kalkylerna endast kommunens kalkylerade tidiga utgifter och kalkylen kommer byggas ut efterhand. Detta gäller exempelvis för Breared/Jonstaka, Värö och Västerport norra.

Exploateringar 2025-2029 mnkr		Kart-nummer	Total kalkyl	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
11200	**Västerport Övergripande**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-	9,0	-	-	-	-
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-	-	-	-	-	-
11210	**Västerport etapp 1**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		188,4	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
	Investeringar		7,3	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		195,7	-	-8,0	-	-	-

Exploateringar 2025-2029 mnkr		Kart-nummer	Total kalkyl	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
11211	**Västerport kaj, vatten**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-50,6	-5,0	-15,0	-20,0	-5,4	-
	Investeringar		50,6	-	-	-	50,6	-
	Exploateringsresultat		-	-	-	-	-	-
11212	**Västerport markarbeten**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-73,9	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-
	Investeringar		39,3	-	-	-	39,3	-
	Exploateringsresultat		-34,6	-	-	-	-	-
11213	**Västerport allmän plats**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-63,9	-	-	-	-	-
	Investeringar		63,9	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-	-	-	-	-	-
11220	**Västerport etapp 2**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		13,8	-0,1	-1,5	-8,6	-23,1	-95,0
	Investeringar		552,4	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		566,2	-	-43,0	-6,0	-18,2	-
11240	**Norra Västerport C**	**1**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-3,1	-0,1	-0,1	-0,1	-	-
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-3,1	-	-	-	-	-
11250	**Värö utvecklingsområde**	**15**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-2,2	-0,5	-	-	-	-
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-2,2	-	-	-	-	-
11490	**Birger Svenssons väg E2 + Monarkvägen ****	**2**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-16,0	-	-	6,0	-	-
	Investeringar		22,0	-	-	-	22,0	-0,6
	Exploateringsresultat		6,0	-	-	6,0	-	-
11500	**Anslutningar stationsområdet ****	**3**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-9,9	-0,0	-16,8	-7,6	-2,9	-3,4
	Investeringar		30,7	-	-	-	-	30,7
	Exploateringsresultat		20,8	-	-	-	-	-
11505	**Omgestaltning Birger Svenssons väg ****	**2**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-20,8	-8,9	-8,9	-6,8	-	-
	Investeringar		25,9	-	-	-	25,9	-0,4
	Exploateringsresultat		5,1	-	-	5,1	-	-
11506	**Norra vägen**	**3**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-0,0	-	-	2,9	-5,8	-
	Investeringar		5,8	-	-	-	-	5,8
	Exploateringsresultat		5,8	-	-	-	5,8	-
11511	**Svärdfisken 29 ****	**3**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-1,1	-	-	-0,4	-	-
	Investeringar		9,7	-	-	-	1,8	-0,0
	Exploateringsresultat		8,6	-	-	1,3	-	-
11520	**Ramstorp ****	**16**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-7,2	-1,6	-20,0	-11,6	-	-

Exploateringar 2025-2029 mnkr		Kart-nummer	Total kalkyl	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	Investeringar		33,0	-	-	-	33,0	-0,8
	Exploateringsresultat		25,8	-	-	-	-	-
11534	**Postmästen 14, 16**	**4**						
	Projektresultat (kassaflöde)		0,4	-2,0	-	-	-	-
	Investeringar		6,9	-	6,9	-0,2	-0,2	-0,2
	Exploateringsresultat		7,3	6,9	-	-	-	-
11536	**Adjunkten 6**	**5**						
	Projektresultat (kassaflöde)		6,2	-0,0	9,8	0,3	-8,4	4,9
	Investeringar		16,8	-	-	-	-	16,8
	Exploateringsresultat		22,9	-	9,8	0,3	-	12,2
11541	**Stocken 2:4 ****	**17**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-0,2	-0,8	-14,3	12,6	2,6	-
	Investeringar		36,7	-	-	36,7	-0,9	-0,9
	Exploateringsresultat		36,6	1,0	15,6	17,4	2,6	-
11546	**Fäljen ***	**6**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-1,8	-0,3	-	-	-	-
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-1,8	-1,8	-	-	-	-
11555	**Östra Träslöv**	**7**						
	Projektresultat (kassaflöde)		220,9	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	Investeringar		406,7	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		627,6	-	-	-	-	-
11572	**Nygård 1:16 ****	**18**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-8,1	-6,8	0,2	-	-	-
	Investeringar		13,6	-	-	-	13,6	-0,3
	Exploateringsresultat		5,5	-	5,5	-	-	-
11596	**Stadslivsstråk Trädlyckevägen ***	**8**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-2,5	-0,5	-0,5	-	-	-
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-2,5	-0,5	-0,5	-	-	-
11580	**Breared Jonstaka**	**9**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-3,9	-0,3	-0,3	-2,0	-0,6	-0,1
	Investeringar		-	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-3,9	-	-	-	-	-
11593	**Ö Träslövsläge/Gamla Köpstad ****	**19**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-159,9	-2,0	-1,5	-0,5	24,5	-0,5
	Investeringar		372,5	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		212,6	-	-	-	21,4	-
11659	**Tvååkers-Ås 2:3**	**19**						
	Projektresultat (kassaflöde)		18,9	-8,8	29,7	-	-	-
	Investeringar		28,9	-	-	28,9	-0,7	-0,7
	Exploateringsresultat		47,8	5,6	42,1	-	-	-
11702	**Södra Trönninge Planområde ***	**10**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-417,3	-6,1	-4,6	-4,6	-4,6	0,7
	Investeringar		366,2	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		-51,1	0,7	2,2	2,2	2,2	2,2

Exploateringar 2025-2029 mnkr		Kart-nummer	Total kalkyl	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
11703	**Bläshammar översikt**	**20**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-7,6	-	-2,1	-3,0	-3,0	-3,0
	Investeringar		30,7	-	-	28,5	-0,7	-0,7
	Exploateringsresultat		23,1	-1,5	-1,5	4,3	4,3	5,7
11704	**Trönningenäs inre delen (planprogram)**	**21**						
	Projektresultat (kassaflöde)		24,4	-9,3	4,4	6,0	-	6,1
	Investeringar		21,1	-	7,1	-0,2	-0,2	-0,2
	Exploateringsresultat		45,5	-	4,8	9,5	-	5,9
11706	**Pilgatan etapp 3 ****	**11**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-0,4	-	-	-	-	-
	Investeringar		21,0	21,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
	Exploateringsresultat		20,6	-	-	-	-	-
11720	**Bläshammar etapp 3**	**20**						
	Projektresultat (kassaflöde)		9,5	-0,3	-9,7	-30,6	-	-
	Investeringar		131,1	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		140,5	-	-	9,4	39,2	39,2
11726	**Trönningenäs Fyrstrandsbyn ****	**21**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-3,3	-1,2	-1,4	-	-	-
	Investeringar		29,6	-	29,6	-0,7	-0,7	-0,7
	Exploateringsresultat		26,3	-	26,3	-	-	-
11727	**Trönningenäsvägen**	**21**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-15,1	-0,3	-5,0	-6,6	-	-
	Investeringar		12,9	-	-	-	12,9	-0,1
	Exploateringsresultat		-2,2	-0,3	-1,8	-	-	-
11742	**Göingegården E1 ****	**10**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-13,3	-20,0	-6,0	14,0	-	-
	Investeringar		37,0	-	-	37,0	-0,9	-0,9
	Exploateringsresultat		23,7	-	11,9	11,9	-	-
11806	**Bua Hamnplan ****	**22**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-17,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	Investeringar		17,3	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		0,1	-	-	-	-0,1	-
11824	**Stråvalla-Löftaskog ***	**23**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-13,5	-6,0	-2,0	-	-	-
	Investeringar		10,6	-	-	10,6	-0,3	-0,3
	Exploateringsresultat		-2,9	-0,5	-	-	-	-
11830	**Hunnestad**	**24**						
	Projektresultat (kassaflöde)		0,2	-5,9	-5,9	3,6	3,6	3,6
	Investeringar		14,9	-	-	-	-	14,9
	Exploateringsresultat		15,1	-	-	3,0	3,0	3,0
11840	**Rolfstorp 16:1 ****	**25**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-4,0	-0,2	-1,5	-8,9	0,6	2,1
	Investeringar		11,7	-	-	-	-	11,8
	Exploateringsresultat		7,7	-	-	-	1,9	1,9
11850	**Skällinge ****	**26**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-11,7	-5,2	-5,2	4,0	-	-

Exploateringar 2025-2029 mnkr		Kart-nummer	Total kalkyl	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	Investeringar		12,7	-	-	-	-	12,7
	Exploateringsresultat		1,0	-	-	1,0	-	-
11904	**Östra Kvarnagården ****	**12**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-1,7	-18,3	-0,9	18,8	3,9	4,2
	Investeringar		26,5	-	25,5	0,4	-0,5	-0,5
	Exploateringsresultat		24,8	0,2	-	12,9	2,7	2,9
11913	**Holmagärde Östra**	**13**						
	Projektresultat (kassaflöde)		34,2	4,1	11,6	11,6	11,6	11,6
	Investeringar		67,1	4,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	Exploateringsresultat		101,3	7,6	9,2	9,2	9,2	9,2
11919	**Cirkulation Norra stadsdelen ****	**14**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-14,1	-0,5	-0,2	-11,2	-11,2	10,8
	Investeringar		24,3	-	-	-	-	24,3
	Exploateringsresultat		10,2	-	-	-	-	-
11946	**Himle Verksamhetsområde ****	**27**						
	Projektresultat (kassaflöde)		-89,6	-1,0	-1,0	-1,0	-5,0	-5,0
	Investeringar		462,4	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		372,9	-	-	-	-	-
11970	**Varberg Nord**	**28**						
	Projektresultat (kassaflöde)		4,0	-0,1	-0,5	-5,0	-10,0	-20,0
	Investeringar		58,1	-	-	-	-	-
	Exploateringsresultat		62,2	-	-	-	-	-
	Övriga mindre exploateringar under planperioden							
	Projektresultat (kassaflöde)		-8,7	7,2	6,0	1,9	4,7	-10,6
	Investeringar		116,8	-0,5	0,8	3,8	1,6	2,2
	Exploateringsresultat		108,1	6,7	3,1	0,4	18,3	4,0
Total								
	Projektresultat (kassaflöde)		**-521,7**	**-107,5**	**-78,9**	**-62,3**	**-44,2**	**-99,4**
	Investeringar		**3194,6**	**24,6**	**69,3**	**144,2**	**194,9**	**111,1**
	Varav verksamhetsmark		**638,4**	**4,1**	**25,4**	**0,3**	**-0,6**	**23,7**
	Exploateringsresultat		**2672,9**	**24,1**	**75,7**	**87,7**	**92,2**	**86,2**

Förklaring av begrepp

Projektresultat innebär faktiska in- och utbetalningar (kassaflöde).

Investeringar innebär att allmän plats i form av exempelvis park, gator eller cykelvägar byggs ut. Detta blir en anläggningstillgång hos kommunen som skrivs av under den förväntade nyttjandeperioden.

Exploateringsresultat innebär att ersättningar till kommunen bokförs som intäkt och kalkylerade kostnader dras av, vilket innebär en nettoeffekt i resultaträkningen. Beloppen är exklusive avskrivningar och räntekostnader.

Total kalkyl innebär hela projektets kalkyl. Det kan finnas händelser innan och efter planperioden.

***Objekt med negativt kassaflöde överstigande 1 mnkr och negativ resultateffekt**

Det finns ett fåtal exploateringsobjekt med negativt kassaflöde där även resultateffekten är negativ. Det kan handla om projekt med omfattande utredningar.

****Objekt med negativt kassaflöde överstigande 1 mnkr men positiv resultateffekt**

Det finns ett 15-tal exploateringsobjekt med negativt kassaflöde men där allmän plats byggs ut, vilket skapar värde i form av anläggningstillgångar för kommunen. Det innebär en positiv resultateffekt trots att kassaflödet är negativt.

1 Västerport
2 Birger Svenssons väg
3 Stationsområdet
4 Postmästaren 16
5 Adjunkten 6
6 Fäljen 1
7 Östra Träslöv
8 Trädlyckevägen
9 Breared Jonstaka
10 Södra Trönninge
11 Pilgatan
12 Östra Kvarnagården
13 Holmagärde
14 Cirkulation norra stadsdelen
15 Värö (utvecklingsområde)
16 Ramstorp 3:73
17 Stocken 2:4
18 Nygård 1:16
19 Östra Träslövsläge/Gamla Köpstad
20 Bläshammar
21 Trönningenäs
22 Bua Hamnplan
23 Stråvalla-Löftaskog
24 Hunnestad
25 Rolfstorp 16:1
26 Skällinge
27 Himle verksamhetsområde
28 Varberg Nord

Bolagskoncernen

Varbergs Stadshus AB

Varbergs Stadshus AB har i uppdrag att äga och förvalta aktier i Varbergs kommuns bolag. I koncernen ingår Varberg Energi AB, Varbergs Bostads AB, Varbergs Fastighets AB, Hallands Hamnar Varberg AB, Arena Varberg AB och Varberg Vatten AB. De kommunala bolagen har till uppgift att erbjuda service och tjänster till invånarna. Bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därför en del av den kommunala organisationen. Moderbolaget har ingen egen verksamhet utan fungerar endast som ägare till dotterbolagen i syfte att uppnå samordning och effektivisering inom kommunkoncernen.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska med beaktande av koncernbolagens egenart och ekonomiska ställning verka för en sund och effektiv hantering av kommunens tillgångar.

Ekonomi

Förutsättningar Varbergs Stadshus AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftsbudget	-22,7	-17,5	-17,7	-17,2	-16,8	-17,3

Varbergs Bostads AB

Varbergs Bostads AB har i uppdrag att främja bostadsförsörjningen i kommunen. Bostadsbolaget ska verka för att det byggs både hyres- och bostadsrätter och bidra till att möta behoven för människor i olika livssituationer.

I uppdraget ingår att ta hänsyn till miljön, ta boendesocialt ansvar och främja kundernas boendekvalitet.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Mot bakgrund av den omfattande nyproduktionen bolaget står inför fastställs de ekonomiska målen för perioden 2018–2030 enligt nedan.

- Bolagets soliditet ska som lägst uppgå till 20 procent.
- Bolaget ska som snitt under perioden generera en avkastning på totalt kapital om minst två 2 procent.

Ekonomi

Förutsättningar Varbergs Bostads AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	47,5	42,4	38,4	37,2	31,1	31,4
Investeringsbudget	233,5	259,4	390,8	374,3	379,5	333,8
Avkastning på totalt kapital	3,2%	2,9%	2,9%	2,8%	2,6%	2,7%
Soliditet	41%	38%	35%	33%	32%	31%

Investeringsbudget Varbergs Bostad AB, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nyproduktion	152,7	274,7	277,3	281,4	234,6
Renovering och underhåll	105,2	115,1	96,0	97,1	98,2
Investeringar maskiner och inventarier	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	**259,3**	**390,8**	**374,3**	**379,5**	**333,8**

Varberg Energi AB

Varberg Energikoncernen är uppdelad i fyra bolag där samtliga är verksamma inom energiförsörjning och kommunikation. Koncernens moderbolag Varberg Energi AB innehåller gemensamma resurser. Dotterbolaget Varberg Energimarknad AB innehåller elhandel, gashandel, elproduktion och flextjänster. Varberg Energi Elnät AB äger, utvecklar och driftar koncernens elnät. Varberg Energi Infra AB äger, utvecklar och driftar anläggningar för belysning, fjärrvärme/kyla, gasnät och bredband.

Varberg Energi AB har i uppdrag att främja god försörjning till sina kunder inom respektive verksamhet. Bolaget ska också bidra till utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska vara kommunens instrument för en kostnadseffektiv utbyggnad av fjärrvärme, gas, el och alternativa energislag samt datakommunikation med stor tillgänglighet för kommunens invånare.

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga, etiska och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer:

- Bolagets soliditet, ska i genomsnitt uppgå till 30 procent.
- Bolagets resultat, ska i genomsnitt uppgå till minst 50 mnkr per år.

Ekonomi

Förutsättningar Varbergs Energi AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	88,5	100,3	110,0	106,2	118,1	123,5
Investeringsbudget	213,5	233,8	240,3	312,5	212,7	157,3
Soliditet	39%	36%	37%	38%	40%	40%

Investeringsbudget Varberg Energikoncernen AB, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Elnät	55,2	42,2	62,2	62,2	50,2
Belysning	7,3	0,8	0,8	0,8	0,8
Energimarknad	68,5	41,0	45,0	41,5	39,2
Fjärrvärme	48,8	79,2	79,5	39,2	39,2
Fjärrkyla	24,1	51,5	83,6	30,4	3,1
Gasnät	0,7	0,5	0,1	0,1	0,1
IT	15,3	13,3	28,3	24,3	9,3
Verksamhetsutveckling	13,9	11,9	13,0	14,2	15,5
Summa	**233,8**	**240,4**	**312,5**	**212,7**	**157,4**

Arena Varberg AB

Arena Varberg AB:s uppdrag är att tillhandahålla lokaler och koncept samt arrangera attraktiva arrangemang för kommunen, medborgarna och näringslivet i Varberg.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Bolagets självförsörjningsgrad i förhållande till kostnader i lagd budget, ska över tid, uppgå till minst 45 procent.

Ekonomi

Förutsättningar Arena Varberg AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	-12,9	-12,8	-12,5	-12,4	-12,4	-12,3
Självförsörjningsgrad	47%	48%	49%	49%	50%	50%

Varbergs Fastighets AB

Varbergs Fastighets AB har i uppdrag att bygga, utveckla och förvalta samhällsnyttiga och attraktiva fastigheter i Varbergs kommun. Bolaget ska också på uppdrag av kommunstyrelsen genomföra projektering och byggnation av kommunala investeringsprojekt.

Bolaget ska dessutom verka för en god parkeringssituation genom att bedriva parkeringshusverksamhet.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

- Bolagets soliditet ska uppgå till lägst 5 procent.
- Bolagets resultat ska uppgå till lägst 3 mkr per år.

Ekonomi

Förutsättningar Varbergs Fastighets AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	21,1	16,4	17,6	17,2	17,6	14,5
Investeringsbudget	137,7	43,3	106,8	198,4	172,0	259,5
Soliditet	11%	12%	12%	11%	11%	10%

Investeringsbudget Varbergs Fastighets AB, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Parkering	0,6	1,2	2,8	60,8	60,8
Hotell, restaurang, nöje	15,6	49,0	40,0	0,0	0,0
Kontor	3,0	2,0	45,0	60,0	150,0
Skola	2,6	1,0	20,1	1,8	1,8
Övrigt	21,5	53,5	90,5	49,5	47,0
Summa	**43,3**	**106,7**	**198,4**	**172,1**	**259,6**

Hallands Hamnar Varberg AB

Hallands Hamnar Varberg AB tillhandahåller hamn-, stuveri- och logistiktjänster och har i uppdrag att utveckla hamnverksamheten i Varbergs kommun. Tillsammans med Hallands Hamnar Halmstad AB ska bolaget genom det gemensamt ägda bolaget Hallands Hamnar AB också stärka den regionala utvecklingen, verka för ökad kostnadseffektivitet och kundnytta samt utveckla hamnarna till moderna och attraktiva arbetsplatser

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

- Bolagets soliditet bör uppgå till lägst 20 procent.
- Bolagets resultat ska över tiden uppgå till minst 0 mkr per år.

Ekonomi

Förutsättningar Hallands Hamnar AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	-20,0	0,6	3,9	3,3	4,8	7,8
Investeringsbudget	226,0	50,0	75,7	25,6	15,7	50,7
Soliditet	35%	46%	34%	32%	31%	27%

Investeringsbudget Hallands Hamnar Varberg AB, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Maskiner	37,9	40,0	10,0	10,0	45,0
Byggnader	12,2	35,7	15,6	5,7	5,7
Summa	**50,1**	**75,7**	**25,6**	**15,7**	**50,7**

Varberg Vatten AB

Varberg Vatten AB har i uppdrag att inom Varbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna och att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten, VA. Bolaget ansvarar också för den kommunala avfallshanteringen.

Driften sköts genom bolaget Vatten och Miljö i Väst AB (Vivab) som ägs till hälften av Varberg Vatten AB och till hälften av Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB.

Ekonomiska riktlinjer och mål enligt ägardirektivet

Bolaget ska med beaktande av den kommunala självkostnadsprincipen och en god ekonomisk hushållning verka för att dess taxefinansierade verksamhet ska finansiera underhåll och erforderliga investeringar.

Ekonomi

Förutsättningar Varberg Vatten AB, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftbudget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsbudget	364,7	332,9	414,2	227,3	202,5	104,3

Investeringsbudget Varberg Vatten AB, mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Vattenverk	13,6	27,5	26,5	52,5	12,5
Avloppsreningsverk	77,7	24,0	34,8	5,1	5,3
Omvandlingsområden	20,8	30,4	16,7	14,8	4,6
Distribution	219,6	256,4	148,4	129,3	81,5
Återvinning och avfall	1,2	75,9	0,9	0,8	0,4
Summa	**332,9**	**414,2**	**227,3**	**202,5**	**104,3**

VARBERGS
KOMMUN

Telefon: Varberg direkt: 0340-880 00. E-post: varbergdirekt@varberg.se. Webbplats: varberg.se
Postadress: Varbergs kommun, 432 80 Varberg. Besöksadress: Varberg direkt, Norra Vallgatan 14